

DZIENNIK ZARZĄDU MIEJSKIEGO w ŁODZI

WYCHODZI 15 KAŻDEGO MIESIĄCA

WYDAWCA: ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ŁÓDŹ, PLAC WOLNOŚCI NR. 14, POKÓJ NR. 14, TELEFON 218-03

PRENUMERATA:	CENY OGŁOSZEŃ:
kwartalnie Zł. 3.—	1 strona przed tekstem . Zł. 150.—
półrocznie " 6.—	$\frac{1}{2}$ " " " " . " 80.—
rocznie " 12.—	1 " za tekstem . . " 100.—
pojedynczy zeszyt . . . " 1.—	$\frac{1}{2}$ " " " " . . " 50.—
	drobne po 10 groszy za wyraz.

Treść zeszytu 10-go z dnia 15 października 1936 roku.

1. Przemówienie wygłoszone przez Tymczasowego Prezydenta Miasta Łodzi Mikołaja Godlewskiego na posiedzeniu Rady Przybocznej Miasta Łodzi w dniu 10 września 1936 roku.	663
2. Inż. Waclaw Leyberg: Nowe urządzenia i budynki użyteczności publi- cnej miast czechosłowackich	668
3. Inż.-Architekt Karol Kopeć: Z rocznej działalności Inspekcji Budowlanej Zarządu Miejskiego w Łodzi	676
4. Naczelnik Stanisław Kempner: Walka z chorobami wenerycznymi	678
5. Protokół 14 posiedzenia Rady Przybocznej przy Tymczasowym Prezydencie Miasta Łodzi z dnia 10 września 1936 r.	683
6. Przegląd ustawodawstwa	693
7. Wykonanie budżetu Zarządu Miejskiego w Łodzi za 2 kwartały 1936/37 r.	694
8. Sprawozdanie finansowe Zarządu Miejskiego w Łodzi za czas od 1 kwiet- nia do 30 września 1936 roku	696
9. Kronika: I Ogólna. II Z życia Samorządu Miejskiego w Łodzi	697
10. Nekrologi	727
11. Ruch służbowy pracowników etatowych Zarządu Miejskiego w Łodzi za miesiąc wrzesień 1936 roku	717
12. Okólnik	719
13. Przepisy obowiązujące inżynierów i techników Zarządu Miejskiego w Łodzi przy ubieganiu się o zezwolenie na wykonywanie praktyki pry- watnej	719
14. Obwieszczenie o podatku hotelowym na rzecz Gminy Miejskiej Łódź ze statutem	721
15. Obwieszczenia	726
16. Ogłoszenia	726

PRZEMÓWIENIE WYGŁOSZONE PRZEZ TYMCZASOWEGO
PREZYDENTA MIASTA ŁODZI MIKOŁAJA GODLEWSKIEGO
NA POSIEDZENIU RADY PRZYBOCZNEJ MIASTA ŁODZI
W DNIU 10 WRZEŚNIA 1936 ROKU.

WYSOKA R A D O !

Mam zaszczyt zakomunikować Wysokiej Radzie, że zostało dokonane zamknięcie rachunków Zarządu Miejskiego za rok 1935/36 i że ogólne liczby zamknięcia przedstawiają się, jak następuje:

Wydatki		Dochody	
zwyczajne	zł. 21,730,392.06	zwyczajne	zł. 24,029,294.04
nadzwyczajne	„ 9,373,891.28	nadzwyczajne	„ 7,074,989.30
	<u>zł. 31,104,283.34</u>		<u>zł. 31,104,283.34</u>

Dla oceny liczb, określających wykonanie budżetu, miarodajny jest przede wszystkim ich stosunek do sum preliminowanych. Pod tym względem wykonanie, z którym mam zaszczyt zapoznać Wysoką Radę, przedstawia się korzystnie. Preliminowaliśmy bowiem na rok 1935/36 zarówno po stronie wydatków, jak i po stronie dochodów, kwotę zł. 31,861,851.—, wykonanie zaś — jak już przytoczyłem — zamyka się kwotą zł. 31,104,283.34, co zatem idzie suma wykonania jest o 2,4% niższa od sumy preliminowanej. Niewielkie rozmiary odchylenia dowodzą, że preliminowaliśmy prawidłowo i że w ogólnym zarysie realizacja planu gospodarczego dokonana została w zgodzie z zamierzeniami. Na podkreślenie poza tym zasługuje, że gospodarka finansowa w roku 1935/36 zamknięta została nadwyżką po stronie dochodów, wynoszącą zł. 155,174.40, którą to kwotę przeznaczono na pokrycie niedoboru z lat ubiegłych. Osiągnięcie dodatniego salda pomimo częściowego niedopisania wpływów (wpłynęło o zł. 757,567.66 mniej, aniżeli przewidywał budżet), oraz zwiększenie wydatków (np. na wykup Rzeźni Bałuckiej o zł. 260,130.55) stanowi dowód, że gospodarowaliśmy z zachowaniem niezbędnej ostrożności.

Jeżeli poddamy rozbirowi ogólne sumy wykonania budżetu zwyczajnego, to przekonamy się, że w zakresie tego budżetu wydatkowano o zł. 2,298,901.98 mniej, aniżeli uzyskano z wpływów. Nadwyżka ta przeznaczona została na wydatki inwestycyjne, objęte budżetem nadzwyczajnym. Nie hołdujemy bynajmniej zasadzie, by uszczuplać

wydatki zwyczajne na rzecz nadzwyczajnych, ale istniejące warunki, a więc klęskowe rozmiary bezrobocia na terenie Łodzi oraz niezwykle upośledzenie miasta pod względem zaopatrzenia w urządzenia dobra publicznego, nakazują bezwarunkowo taki właśnie sposób postępowania.

Dokonywanie przelewów na budżet inwestycyjny jest możliwe na tle oszczędnego gospodarowania w zakresie budżetu zwyczajnego. Idee oszczędności nauczyliśmy się szanować w codziennym gospodarowaniu. Zdajemy sobie sprawę, że nie zawsze i nie na wszystkim wolno oszczędzać. Skąpa nieraz — otwarcie się do tego przyznaję — dłoń Prezydenta Miasta zawsze się otwiera, ilekroć chodzi o zaspokojenie palących potrzeb ludności, zwłaszcza zaś tych jej warstw, które znikane są długotrwałym brakiem pracy. Na tle takiego stosunku do sprawy stają się zrozumiałe fakty, które możemy wyczytać z wykonania budżetu: niektóre wydatki doznały uszczuplenia (ogółem na sumę zł. 1.512.277.54), inne natomiast zostały powiększone (ogółem na sumę zł. 810,179.60). Domyśleć się łatwo, że poważniejsze różnice zachodzą w dziale zdrowia publicznego oraz w dziale opieki społecznej, a więc w tych działach, których zależność od zmiennych warunków chwili jest największa. Pragnę podkreślić, że w obydwu wymienionych działach przekroczenia preliminowanych kredytów górują nad uszczupleniami, co świadczy o zwiększeniu świadczeń na rzecz ludności najuboższej.

Jedną z bardziej charakterystycznych pozycji roztrząsanego obrachunku rocznego jest uszczuplenie wydatków na obsługę długów miejskich. W dziale spłaty długów uzyskaliśmy oszczędności w kwocie zł. 830,000.— Jest to następstwo uwieńczonej powodzeniem starań Zarządu Miejskiego o obniżkę oprocentowania i opóźnienie konwersji, a poza tym częściowo dały się już odczuć skutki pomyślnie przeprowadzonej akcji oddłużeniowej, której efekt zresztą dopiero w następnym zamknięciu ujawni się w całej pełni.

Z poszczególnych działów budżetu zwyczajnego pierwsze co do wysokości wydatków miejsce zajmuje zdrowie publiczne. Wydatkowaliśmy na ten dział przeszło 4 miliony zł. (dokładnie: 4,054,851.15), co stanowi 18,7% ogólnej sumy wydatków zwyczajnych. Na drugim miejscu stoi oświata, która pochłonęła blisko 3 miliony zł. (dokładnie zł. 2,977,043.07), czyli 13,7% całego budżetu zwyczajnego. Dalej idzie opieka społeczna, na którą wydaliśmy 2½ miliona zł. (dokładnie zł. 2,560,297.41), co stanowi 11,8% ogólnej sumy wydatków zwyczajnych.

Przechodząc do dochodów zwyczajnych, zauważamy na wstępie, że preliminowaliśmy je w kwocie zł. 24,012,291.— (po tym nastąpiło zmniejszenie o zł. 78,814.—), wykonanie zaś, uwidocznione w obrachunku

rocznym, daje kwotę zł. 24.029,294.04, a więc wykonanie jest w całkowitej harmonii z preliminarzem.

Struktura naszych dochodów zwyczajnych wiele, jak wiemy, pozostawia do życzenia. Wpływy z majątku komunalnego i przedsiębiorstw komunalnych tworzą w całości wpływów zwyczajnych niewielką pozycję, poczesną natomiast rolę odgrywają daniny samorządowe, przy czym jednak decydujące znaczenie mają dodatki do podatków państwowych, udziały w podatkach państwowych, podczas gdy podatki samoistne mają znaczenie pomniejsze. Z obrachunku rocznego na rok 1935/36 wynika, że daniny samorządowe złożyły się w 70%-tach na całość dochodów zwyczajnych. Z tytułu danin samorządowych wpłynęło ogółem zł. 16,896,839.58, z czego na udziały i dodatki do podatków państwowych przypada zł. 15,457,830.87, czyli 91,5%, zaś na podatki samoistne zł. 1,439,008.71, czyli 8,5%.

W przeliczeniu na głowę ludności wpływy z danin samorządowych wynosiły zł. 26,61 (za podstawę obliczenia przyjęto, że w okresie obrachunkowym Łódź liczyła średnio 635.000 mieszkańców). Zaznaczyć warto, że w innych wielkich miastach polskich dochody z podatków, przeliczone na głowę ludności, są wyższe. Wynika to z opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny danych porównawczych za rok 1933/34, według tych danych bowiem Warszawa ma z danin samorządowych zł. 38,04 na głowę ludności, Lwów — zł. 28,41, Poznań — zł. 31,51, Kraków — zł. 32,36.

A teraz słów kilka o budżecie nadzwyczajnym. Jeżeli chodzi o wydatki, to górują tutaj dwie pozycje: budowa kanalizacji i wodociągów oraz budowa dróg. Na budowę kanalizacji i wodociągów, jak z odpowiednich obliczeń wynika, wydatkowaliśmy w roku sprawozdawczym zł. 5,487,000.—, podczas gdy w roku poprzednim, tj. 1934/35 wydatki na ten cel wynosiły zł. 4,622,000.—. Jest to fakt godny podkreślenia, że pomimo ciężkich warunków powiększyliśmy kredyty na budowę wodociągów i kanalizacji w stosunku do poprzedniego roku o przeszło zł. 850,000.—. To samo daje się stwierdzić w odniesieniu do wydatków na budowę dróg. W roku 1935/36 wydatkowaliśmy na budowę dróg zł. 2,143,000.— wobec zł. 1,131,000.— w roku poprzednim. Zwiększenie wydatków w tym dziale wynosi ponad milion złotych. Zdaje się, że czynimy w ten sposób zadość opinii najszybszych kół obywatelstwa łódzkiego, które pragnie jak najszybszego ukończenia budowy wodociągów i kanalizacji oraz podniesienia stanu naszych dróg do poziomu europejskiego. Wspomnieć jeszcze należy, że z budżetu nadzwyczajnego czerpano kredyty na budowę parku im. Marszałka J. Piłsudskiego, ogrodu jordanowskiego, oraz na budowę nowego gmachu szkolnego przy ul. ks. Mackiewicza.

Po stronie dochodów budżet nadzwyczajny wykazuje jako główne pozycje: pożyczki w kwocie zł. 4,800,255.10 oraz subwencje i dotacje w kwocie zł. 2,129,200.—.

W toku pobieżnej analizy liczb, zawartych w obrachunku rocznym, podkreśliśmy, że nie posiadamy ani wydajnych źródeł podatkowych, ani własnych przedsiębiorstw, któreby zapewniały miastu poważniejszy dochód. Cyfry nas przekonały, że jesteśmy pod tym względem w nierównie gorszych warunkach aniżeli inne wielkie miasta polskie. Ale to nie wszystko. Sytuacja Łodzi jest trudniejsza i z tego względu, że w następstwie długotrwałych obcych rządów zaniedbanie miasta w dziedzinie urządzeń komunalnych przybrało monstrualne, gdzie indziej nie spotykane formy, że Łódź posiada osobliwą strukturę ludności, wyrażającą się ogromnym odsetkiem ludności ubogiej, niezdolnej do ponoszenia ciężarów na rzecz miasta, wymagającej natomiast zwiększonej opieki ze strony Gminy, że — wreszcie — Łódź jest terenem permanentnej, a niesłychanie intensywnej imigracji, która walnie pomnaża szereg biedoty miejscowej i staje się ciężkim brzemieniem dla samorządu miejskiego. Na tle tych faktów staje się oczywistym, że mitem i to mitem nader szkodliwym jest twierdzenie, iż Łódź jest miastem bogatym. Ubóstwo Łodzi znajduje dosadny wyraz w porównawczej statystyce wydatków miejskich. Otóż, jak podaje Główny Urząd Statystyczny na podstawie danych za rok 1933/34, wydatki zwyczajne Warszawy wynoszą zł. 78,86 na jednego mieszkańca, także wydatki w Łodzi zł. 37,68, we Lwowie — zł. 52,24, w Poznaniu — zł. 77,04, w Krakowie zł. 76,09. Jakże silna jest wymowa tych liczb, z których wynika, że w przeliczeniu na głowę ludności Łódź wydatkuje o połowę mniej, aniżeli Warszawa, Poznań, czy Kraków.

A jednak, jak gdyby naprzekór wszelkim żywiołom, zapewniamy ludności niezbędną pomoc sanitarną i szpitalną, mamy wszechstronnie rozbudowaną opiekę społeczną, dla każdego dziecka jest miejsce w szkole powszechnej, prowadzimy liczne wzorowo postawione zakłady oświatowe, żadna dziedzina prac samorządowych nie leży odłogiem, przeciwnie — we wszystkich agendach miejskich wre intensywna i celowa praca, wywiązujemy się skrupulatnie z zobowiązań płatniczych, nie dopuszczając do powstania zaległości, a nawet likwidując stopniowo niedobory z lat ubiegłych i przy tym wszystkim wyciskamy z budżetu zwyczajnego parę milionów złotych, by przelać je na budżet inwestycyjny i w ten sposób przyczynić się do powiększenia stanu zatrudnienia na robotach sezonowych, co jest równoznaczne z ulżeniem niedoli licznej w Łodzi rzeszy bezrobotnych.

Nie widzę potrzeby wyciągania wniosków z przytoczonych faktów: mówią one same za siebie. Niechaj mi wolno będzie jedno tylko do-

dać: Zarząd Miejski, skrzępowany w swych możliwościach finansowych, liczy się z każdą, dosłownie z każdą wydatkowaną złotówką i baczy, by w ramach skromnych środków, jakimi dysponuje, zapewnić ludności zarówno maximum, jak i optimum świadczeń. I w tym właśnie tkwi tajemnica powodzenia, które koronuje naszą działalność pomimo tylu przeciwności i trudności.

Jednocześnie z obrachunkiem rocznym dokonane zostało obliczenie stanu majątkowego Zarządu Miejskiego na dzień 1 kwietnia 1936 roku.

Bilans zamyka się kwotą zł. 190 milionów. Na sumę tę po stronie aktywów składają się: nieruchomości — zł. 48,571,000, kanalizacja zł. 54,359,000, inwestycje w budowie — zł. 20,380,000, ruchomości zł. 6,476,000, aktywa przedsiębiorstw zł. 9,186,000, lokaty — zł. 39,710.—, pozostałe aktywa — zł. 11.853,000.—.

W porównaniu ze stanem z przed roku wartość majątku nieruchomościowego wzrosła o zł. 682,000.—, wartość sieci kanalizacyjnej o zł. 5,500,000.—, wartość inwestycji w budowie — o zł. 226,000.—.

Przejdźmy do pasywów. Najpoważniejszą wśród nich pozycję stanowią zobowiązania długoterminowe, wynoszące na dzień 1 kwietnia 1936 roku zł. 55,391,000.—. W stosunku do roku poprzedniego zadłużenie miasta z tytułu zobowiązań długoterminowych wzrosło o zł. 4,800,000.—. Zobowiązania krótkoterminowe wynoszą zł. 1,358,000.— i wykazują w porównaniu ze stanem z przed roku spadek o zł. 194,000.—. Z innych pasywów poważniejszą pozycję tworzą „Wierzyciele” z kwotą zł. 8,911,000.—, ale i tutaj mamy do zanotowania spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym o zł. 611,000.—.

Saldo bilansowe, reprezentujące majątek związku komunalnego, jest czynne i wyraża się pokaźną kwotą zł. 111,858,000.—. Na sumę tę składa się: 1) czysty majątek gminy, wynoszący zł. 111,477,000.— oraz 2) czysty majątek przedsiębiorstw miejskich, wynoszący zł. 3,381,000.—.

W porównaniu z rokiem poprzednim majątek miejski wykazuje wzrost o zł. 4,771,000.—.

Z liczb i faktów tutaj przedstawionych wyłania się wnioski naprawdę krzepiący: miasto — pomimo kryzysu gospodarczego i nieodstępnie towarzyszących mu trudności we wszelkich dziedzinach życia — zwolna, lecz systematycznie zagospodarowuje się i pomnaża swój majątek. W tych pozytywnych wynikach niechaj znajdą zadość uczynienie ożywiający nas wszystkich aspiracje rzetelnego służenia miastu i Rzeczypospolitej.

NOWE URZĄDZENIA I BUDYNKI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ MIAST CZECHOSŁOWACKICH *).

Powiedzmy to odrazu: urządzenia i budynki użyteczności publicznej wielkich miast czechosłowackich zadziwiają swym rozmachem i wysokim poziomem. Rozbudowane na szeroką skalę, są one w wielu wypadkach ostatnim wyrazem nowoczesnej techniki.

Czemu zawdzięczają urządzenia miejskie w tym niewielkim a młodym państwie swój dojrzały rozkwit? Ażeby odpowiedzieć na to pytanie musimy uświadomić sobie stosunki gospodarcze, w jakich rozwijają się miasta czechosłowackie.

Dzięki swym bogactwom naturalnym słynęły Czechy już u schyłku średniowiecza z handlu i rzemiosła. Era rozwoju wielkoprzemysłowego rozpoczęła się tam niemal o cały wiek wcześniej, niż u nas. Rząd Królestwa Polskiego, kładąc w pierwszej połowie 19 wieku podwładnym pod przemysł rodzimy, sprowadzał wykwalifikowanych rękodzielników między innymi i z Czech, w których tkactwo było od dawna rozwinięte. W byłej monarchii austro-węgierskiej tworzyła obecna Czechosłowacja dzielnicę najbardziej uprzemysłowioną i urodzajną. Zachodnie ziemie Republiki, zajmujące zaledwie 25% powierzchni dawnej Austrii, skupiały około 80% jej całego przemysłu, dostarczały ponad 80% dobywanego węgla, przynosiły 50% zbiorów zboża. W czasie wojny, kiedy u nas przemysł był unieruchomiony i pustoszony przez okupantów, w Czechach i Morawach fabryki pracowały intensywnie i rozbudowywały swe warsztaty. Po odzyskaniu niepodległości Polska długo jeszcze była nękana działaniami wojennymi, natomiast Czechosłowacja szybko wstąpiła w okres pomyślnego rozwoju. Obce kapitały, zwłaszcza amerykańskie i angielskie, wpływały obficie do kraju. Przemysł rozbudowywał się i modernizował, zdobywał rozległe rynki zbytu; państwo i gminy, zasilane zagranicznymi pożyczkami, inwestowały na szeroką skalę. Postępy techniki przenikały na wieś, podnosił się ogólny dobrobyt. Fala pomyślnej koniunktury trwała bardzo długo, aż do roku 1930. Ten właśnie okres prosperity wykorzystała Czechosłowacja dla utrwalenia i wzmocnienia przejętego po monarchii austro-węgierskiej organizmu gospodarczego; pozwoliło to młodemu państwu stanąć w rzędzie wielkoprzemysłowych krajów Europy zachodniej.

*) Uwagi na marginesie wycieczki do Pragi i Brna we wrześniu 1936 r.

Przemysł i górnictwo zatrudniają dziś w Czechosłowacji mniej więcej trzykrotnie większy odsetek ludności, niż u nas. Rozwój uprzemysłowienia wykazuje, nawiasem mówiąc, tendencję do decentralizacji, która jest jednym z zasadniczych postulatów współczesnej urbanistyki: w okresie koniunktury było miejscem osiedlenia się zakładów przemysłowych 2200 gmin, położonych przy kolei żelaznej, ale też 1800 gmin, zdala od niej. Ten stan rzeczy jest możliwy tylko dzięki zaawansowanej elektryfikacji kraju oraz rozwojowi automobilizmu. Zużycie prądu elektrycznego jest, licząc na mieszkańca, przeszło dwukrotnie większe niż u nas. Ilość samochodów, aczkolwiek niska w porównaniu z Francją, czy Anglią, jest stosunkowo 10 razy większa, niż w Polsce i, co najważniejsze, nawet w dobie kryzysu stale wzrastała. Również i wieś wchłaniała chętnie zdobycze techniki; żyzna naogół gleba, nowoczesnie uprawiana, daje z hektara plony o połowę obfitsze niż u nas.

Rzecz jasna, że okres rozległych inwestycji i względnego dobrobytu musiał znaleźć swe odbicie przede wszystkim w wyglądzie miast. Przeżywały one lata gwałtownej rozbudowy. Praga z ośrodka prowincjonalnego, liczącego w 1918 roku zaledwie 220 tys. mieszkańców, przeobraziła się w stolicę państwa, mieszczącą w swych murach blisko milionową ludność; Brno wzrosło o połowę, sięgając obecnie liczby 300 tys. mieszkańców. Nowe dzielnice rozlały się szeroko dookoła dawnych śródmieść. Ulice są wszędzie urządzone i czyste, domy mieszkalne wykonane starannie, usytuowaniem swym i ukształtowaniem dają wyraz tęsknocie naszych czasów za słońcem i powietrzem. A pośród nich wznoszą się okazałe gmachy użyteczności publicznej, widome znaki troski państwa i gminy o dobro ludności.

Oczywiście te wszystkie nowe budynki mieszkalne nie usunęły z Czechosłowacji nędzy mieszkaniowej. Nowe domy są przeważnie niedostępne dla szerokiej rzesz ludności. Budownictwo lat ostatnich, zwłaszcza państwowe, nosi wyraźne piętno dążenia do reprezentacyjności, niejednokrotnie pompatycznego i przesadnego. Często wyposażenie nowych gmachów wykracza ponad stan zamożności obywateli. Jednakże dorobek miast czechosłowackich z zakresu budownictwa użyteczności publicznej jest niewątpliwie bardzo cenny.

Względny dobrobyt ludności zapełnia kasy gminy. Rozbudowane przedsiębiorstwa miejskie są źródłem pokaźnych dochodów. To też gdy w Łodzi przewiduje się w budżecie zwyczajnym gminy wydatki w wysokości ok. 35 zł. rocznie na mieszkańca, — w Pradze preliminuje się ok. 135 zł.*), a w Brnie ok. 95 zł. na osobę; sumy te zwiąk-

*) Dla ułatwienia porównania przeliczone są wszystkie sumy z koron czeskich na złote polskie po kursie 1 zł. = 4,30 kor.

szają się wydatnie w budżetach nadzwyczajnych. Zestawienie to umożliwia, rzecz prosta, jedynie przybliżoną orientację, albowiem zakres zadań samorządów jest w Czechosłowacji nieco odmienny niż u nas, ponadto zaś wartość nabywca pieniądza jest tam trochę niższa. Jednakże nawet po wprowadzeniu korekty porównanie sum budżetowych świadczyłoby wymownie o możliwościach finansowych gmin miejskich Czechosłowacji.

Łódź, przemysłowa stolica państwa, akumulująca ogromne kapitały rodzime i obce, ma nawet w zestawieniu z innymi wielkimi miastami Polski budżet Kopciuszka. Wpływy zwyczajne Warszawy sięgają rocznie ok. 75 zł. na mieszkańca, w Poznaniu i Krakowie są nie o wiele mniejsze. A przy tym jakże była ta Łódź przez długie lata zaniedbywana! Zaborcy pozostawili ją zupełnie niezagospodarowaną, bez kanalizacji, wodociągów i bruków, bez najniezbędniejszych budynków użyteczności publicznej. Podczas gdy Praga i Brno wkroczyły w okres powojenny już dobrze wyposażone i, opierając się na trwałej podstawie swych dawnych zdobyczy, mogły wznosić na niej coraz to doskonalszy gmach urzędzeń miejskich, samorząd łódzki musi przede wszystkim naprawiać zaniedbania minionych dziesiątków lat i budować od fundamentów.

Jeszcze jedna okoliczność stawia te miasta w uprzywilejowanym położeniu w zestawieniu z Łodzią: Artykuł pierwszej potrzeby, jakim jest dla gospodarzy miasta dobry materiał brukowy, czerpią one z kamieniołomów, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie; Łódź musi go sprowadzać z wielkich odległości, a nawet z zagranicy. Metr kwadratowy jezdni z kostki granitowej jest skutkiem tego u nas niemal dwukrotnie droższy niż w Pradze i Brnie. Nieprodukcyjne wydatki na przewóz materiałów budowlanych, jedynie bardzo niewielkie w miastach czechosłowackich, tworzą w Łodzi garb, ciężący dotkliwie na budżecie gminy.

Musimy się z tym pogodzić: sporo jeszcze, zapewne, wody upłynie, zanim Łódź, otoczona troskliwą opieką swoich gospodarzy, osiągnie poziom wielkich miast czechosłowackich. Jednakże z wiarą w lepsze jutro Łodzi postaramy się zapoznać z nowymi urządzeniami Pragi i Brna, rozważyć ich celowość w świetle współczesnych wymogów oraz lokalnych potrzeb naszego miasta, ażeby może w przyszłości to, co nam się wyda słuszne, przeszczepić na grunt łódzki.

OGRZEWANIE DZIELNICOWE W BRNIE.

Ogrzewanie dzielnicowe odsłania przed urbanistą nieznaną horyzonty. Rozpoczyna ono nową erę w dziedzinie ogrzewnictwa. Wczoraj jeszcze wydawało się nam ideałem ogrzewanie centralne, obsłu-

gujące jeden budynek, a dziś zostało ono zepchnięte do podrzędnej roli przez centralne dostarczanie ciepła całym kompleksom budynków lub nawet dzielnicom miast. Ukazuje nam się teraz zmieniony — a jakże ponętny — obraz miasta nowoczesnego. Ciepło, niezbędne dla zaspokojenia potrzeb całej dzielnicy, wytwarza jedna tylko centrala. W przewodach, ułożonych pod powierzchnią ulic, krąży gorąca woda lub para, które dostarczają ciepła dla ogrzewania budynków, służą do podgrzewania wody użytkowej, obsługują łaźnie, szpitale, wreszcie i przemysł. Stają się teraz zbędne kotły i piece w poszczególnych budynkach, wystarcza bowiem przyłączenie się do sieci przewodów miejskich. Sylweta miasta wyzwala się z dymiących kominów. Znikają hałaśliwe wozy z węglem i szlaką, niszczące nawierzchnię ulic. Powietrze staje się czystsze. A wreszcie w gospodarce cieplnej osiąga się niezwykle ekonomiczne wyniki.

Pierwsze takie centrale ogrzewcze powstały w Ameryce już w ubiegłym wieku. Służyły one początkowo do ogrzewania niewielkich kompleksów budynków użyteczności publicznej i domów mieszkalnych. Jednakże w tym okresie ogrzewanie zdalaczynne rozwijało się jeszcze, przynajmniej w Europie, na względnie niewielką skalę. Korzyści, wynikające z centralnego wytwarzania ciepła, były wobec dużych kosztów inwestycji i znacznych strat cieplnych w przewodach często za małe, aby nowy system znalazł szerokie zastosowanie. Dopiero dalsze zdobycze techniki pchnęły ogrzewanie dzielnicowe na nowe tory i dodały mu potężnego impulsu. Zamiast mianowicie budować osobne centrale ogrzewcze, poczęto korzystać z wytwarzanej w elektrowniach pary, która opuszcza turbiny po spełnieniu swego zadania, tj. po wykonaniu pracy mechanicznej. Na produkcję prądu elektrycznego zużywa się zaledwie nieznaczną część wartości kalorycznej węgla: w nowych elektrowniach do 25%, w starszych nawet i 12%; lwia część ciepła, — do 65%, marnuje się bezużytecznie przy skraplaniu pary, która opuściła turbiny. Wyzyskanie tej pary dla celów ogrzewczych pozwala na maksymalne wykorzystanie marnotrawionego dotychczas paliwa i stawia ogrzewanie zdalaczynne na zupełnie nowych podstawach gospodarczych. Toteż ostatnio elektrownie coraz częściej spełniają jednocześnie rolę centrali ogrzewczych.

Ale ogrzewanie dzielnicowe nie ograniczyło się do tej zdobyczy. Miało ono słabą stronę: wielkie różnice w zaopatrywaniu ciepła zimą i latem pozwalają na pełne wykorzystanie inwestycji i ekonomiczną pracę tylko w ciągu kilku miesięcy. Skierowano więc wysiłki na zyskanie poważnego odbiorcy, dytychczas w nieznacznym tylko stopniu wykorzystanego, a zużywającego parę w ciągu całego roku — na przemysł. Pewne jego gałęzie, — np. przemysł włókienniczy, che-

miczny, spożywczy itp., mają przez cały rok duże zapotrzebowanie pary dla celów produkcji. Zdobyć tego konsumenta daje zakładom elektryczno-ogrzewczym jeszcze jedną korzyść: zapobiega usamodzielnianiu się przedsiębiorstw przemysłowych w wytwarzaniu prądu. Postępy w budowie kotłów i turbin spowodowały dążenie większych zakładów przemysłowych do ustawiania własnych elektrowni; daje to pomyślny efekt ekonomiczny w tym wypadku, kiedy przedsiębiorstwo ma duże zapotrzebowanie pary jako źródła i ciepła i energii mechanicznej; można wtedy także zużyć parę po wypuszczeniu jej z turbin dla celów produkcji. Również i w Łodzi szereg większych zakładów włókienniczych ustawił w ostatnich latach własne zespoły turbo-generatorowe, skutkiem czego elektrownia straciła poważnych odbiorców. Oczywiście to zjawisko nie miałooby miejsca, gdyby te zakłady były zaopatrywane centralnie nie tylko w prąd, ale i w parę, naturalnie po odpowiednio niskich cenach.

Na tych przesłankach opierało się Zachodnio-Morawskie Towarzystwo Elektryczne, przystępując w roku 1929 do budowy elektrowni w Brnie. Upřednio korzystało miasto z prądu, wytwarzanego przez to towarzystwo w bezpośrednim sąsiedztwie kopalni znajdującej się w odległości kilkudziesięciu kilometrów, tudzież z elektrowni wodnej nad Dyją. Gdy zaszła konieczność zwiększenia produkcji prądu, wybudowano w samym mieście centralę elektryczno-ogrzewczą. Budynek wzniesiono w dzielnicy przemysłowej, a przy tym w pobliżu śródmieścia, a więc w niewielkiej odległości od odbiorców. Zainstalowano turbiny przeciwprężne, zasilane parą o ciśnieniu 65 at, która po opuszczeniu ich ma jeszcze ciśnienie 9 at i temperaturę 170°. Wprowadzona w tym stanie do przewodów ulicznych ma ona dostateczną prężność i ciepłość, by można było korzystać z niej dla potrzeb produkcji. Znajdujące się w domach mieszkalnych zawory redukcyjne zmniejszają ciśnienie do pożądanego poziomu; para nagrzewa następnie wodę krążącą w rurociągach centralnego ogrzewania, wodę użytkową itp.

Zakład elektryczno-ogrzewczy pracuje najekonomiczniej, gdy cała para zużywana jest dla celów cieplnych i gdy roczna produkcja jest mniejwięcej stała. Tak pomyślnie okoliczności są w praktyce nieosiągalne. Jednakże elektrownia brneńska dzięki swym zdrowym podstawom energetycznym znajduje się w warunkach stosunkowo bardzo korzystnych. Gdy zapotrzebowanie pary maleje, uruchamia się automatycznie dodatkową turbinę kondensacyjną o ciśnieniu pary dółotowej 9 at, przez co odciąża się turbinę główną. Zimą zapotrzebowanie prądu dla oświetlenia wzrasta; ponadto centrala brneńska zostaje dodatkowo obciążona naskutek wyłączenia pracującej również dla Brna elektrowni wodnej nad Dyją. Powstaje więc przyrost pary —

właśnie w okresie, gdy zapotrzebowanie jej dla celów ogrzewczych rośnie. Elektrownia zaopatruje w prąd nie tylko miasto, ale i rozległy okręg rolny, w którym obsługuje między innymi około 50.000 motorów. Latem, gdy spożycie pary dla celów ogrzewczych maleje, powstaje w czasie żniw gwałtowny przyrost zapotrzebowania prądu. Nadwyżka pary porusza wówczas turbinę kondensacyjną i szczytowe zapotrzebowanie zostaje z łatwością pokryte; instalacje są znów racjonalnie wykorzystane.

Efekt urządzenia w Brnie centrali elektryczno-ogrzewczej, będącej najbardziej nowoczesnym zakładem tego rodzaju w Europie, jest dla miasta pod wieloma względami niezwykle doniosły. Racjonalna gospodarka energetyczna pozwoliła na znaczne obniżenie taryfy za prąd. Gmina miejska, zezwalająca na użytkowanie terenów ulicznych dla ułożenia przewodów, ma zapewniony udział w zyskach Towarzystwa. Nowe zakłady przemysłowe mogą nie ustawiać własnych kotłowni i siłowni, co pozwala im na ograniczenie inwestycji do wydatków związanych bezpośrednio z produkcją oraz daje oszczędność terenu. Stwarza to dla fabryk korzystne warunki rozwoju i nakłania je do osiedlania się w mieście i to w dzielnicy, przewidzianej w planie zabudowania na cele przemysłowe, a obsługiwanej centralnie w parę. W ciągu kilku lat od wzniesienia nowej elektrowni przestało dymić około 80-ciu kominów przemysłowych i centralnego ogrzewania. Płość wyrzucanych w powietrze popiołu i sadzy zmniejszyła się o 700 ton rocznie. Dym wychodzący z komina elektrowni jest niemal zupełnie nieuciążliwy, albowiem zainstalowane kotły opalane są suszonym i drobno mielonym pyłem węglowym, spalającym się bardzo dokładnie. Z ulic miasta znikł roczny transport 35.000 ton paliwa do przyłączonych budynków. Sieć przewodów stale rozbudowuje się i umożliwi objęcie coraz to większej części miasta. Nadejdzie zapewne niebawem czas, kiedy dymiący komin fabryczny w Brnie będzie unikatem.

Ogrzewanie zdalaczynne ma niewątpliwie wielką przyszłość i przyczyni się do zasadniczej zmiany warunków rozwoju naszych miast. Już dziś znajduje się w Stanach Zjednoczonych około 170 central, obsługujących sieć o długości około 1500 klm. Przewody ciepłe, ułożone w ulicach Manhattanu, sięgają 100 klm. długości i zaopatrują 2500 odbiorców. Również i w Europie wykorzystuje się ostatnio coraz częściej elektrownie dla ogrzewania zdalaczynnego. Plan elektryfikacji Rosji, opracowany przy współpracy amerykańskich inżynierów, przewiduje tworzenie nowych elektrowni jednocześnie i jako źródła ciepła; kilka takich zakładów już zbudowano. W Berlinie dostarcza dziś ciepła dla ogrzewania 5 elektrowni oraz kilka specjalnych zakładów ogrzewczych. Wybudowany w związku z olimpiadą

Stadion Rzeszy został także przyłączony do istniejącej elektrowni przewodami o długości ok. 3,5 klm. Dało to nie tylko korzyści materialne, ale pozwoliło uniknąć dymiącego komina na terenach sportowych. W Pradze sprzedają ciepło 2 elektrownie i spalarnia śmieci. W Warszawie zostało ogrzewanie zdalaczynne zrealizowane na mniejszą skalę w dwu osiedlach, w których wszystkie budynki ogrzewane są z jednej centrali. Ostatnio powstają zagranicą coraz częściej takie kolonie, zamieszkane niekiedy i przez kilka tysięcy osób, a wyposażone w jeden tylko komin, znajdujący się czasem nawet poza obrębem osiedla. W budynkach instaluje się wtedy kuchnie elektryczne lub gazowe; z dachów znikają dymiące kominy, zdawałoby się nieodłączne oznaki siedzib ludzkich.

Ogrzewanie zdalaczynne zmusza nas do poddania rewizji szeregu dotychczasowych pozornie niewzruszalnych pewników urbanistycznych. Czy należy jeszcze uważać za ideał dostarczanie miastu prądu przewodami wysokiego napięcia z oddalonych elektrowni, chociażby nawet kopalnianych? Ustawienie w samym mieście centrali elektryczno-ciepłej może dać efekt ekonomiczny, a oprócz tego — ileż ma jeszcze innych zalet dla miasta! A jeśli już ma powstać na miejscu elektrownia — czy słuszne jest dążenie do usuwania jej, jako „przemysłu uciążliwego dla otoczenia”, poza obręb dzielnic mieszkaniowych? Jeśli elektrownia ma dostarczać ciepła, to właśnie położenie jej w pobliżu tych dzielnic może wpłynąć na polepszenie ich warunków zdrowotnych przez usunięcie dymiących kominów. Oczywiście sama elektrownia musiałaby być zupełnie nieuciążliwa dla otoczenia, ale to da się przy obecnym stanie techniki względnie łatwo osiągnąć. Specjalnie korzystne może okazać się dla miasta usytuowanie takiej elektrowni w dzielnicy przemysłowej, zwłaszcza gdy przewiduje się dalsze osiedlanie się w tym miejscu fabryk. Dostarczenie przemysłowi pary może usunąć całkowicie lub w dużym stopniu jego uciążliwość, a przy tym może nakłonić do osiadania w mieście nowe zakłady, jeżeli znajdują tu one i inne pomyślnie warunki rozwoju. W wielkim mieście może być nawet słuszne wzniesienie kilku zdecentralizowanych zakładów elektryczno-ogrzewczych, rozmieszczonych w ten sposób, by mogły jak największy obszar zaopatrywać w ciepło. Hasło zmniejszenia intensywności zabudowania, dziś tak popularne, wymagałoby wtedy także pewnej rewizji. Warunkiem ekonomicznej pracy centrali ciepłej, jest dostateczna „gęstość kaloryczna“ obsługiwanych terenów; od ilości sprzedawanego ciepła, przypadającej na kilometr przewodów, zależy w dużym stopniu rentowność inwestycji. Zbyt ekstensywna zabudowa może więc nadmiernie podnieść koszty ogrzewania zdalaczynnego, podobnie zresztą jak i innych urządzeń miejskich. Ale też

jeżeli usuniemy z osiedla kominy, jeżeli tak usytuujemy budynki, by były dostatecznie nasłonecznione i przewietrzane, — wówczas mimo zwiększenia gęstości zabudowy warunki zdrowotne będą bardzo pomyślne.

Jak przedstawia się możliwość zrealizowania ogrzewania dzielnicowego w Łodzi? Odpowiedź wymagałaby wielostronnych starannych badań. Wydaje się, że w czasie, gdy elektrownia była przebudowywana, sytuacja wyglądała pomyślnie. Elektrownia znajduje się w stosunkowo niewielkiej odległości od szeregu dużych zakładów przemysłowych, zużywających parę dla celów produkcji; ponadto położona jest w śródmieściu, które może dostarczać odbiorców dla celów ogrzewczych. Obecnie, wobec niedostosowania urządzeń elektrowni do racjonalnego ogrzewania zdalczego, sprawa przedstawia się gorzej, tym bardziej że w ostatnich latach liczne większe zakłady przemysłowe ustawiły własne siłownie, odpadając w ten sposób z szeregów ewentualnych odbiorców pary; liczba takich przedsięwzięć zapewne będzie się zwiększała. Toteż urzeczywistnienie w Łodzi ogrzewania dzielnicowego w tak szerokim zakresie, jak w Brnie, wydaje się obecnie trudniejsze. Nie przesądzałoby to jednak wprowadzenia ogrzewania zdalczego, wykorzystującego parę odlotową turbin elektrowni, tymczasem na mniejszą skalę; możnaby naprzykład rozpocząć od obsługi położonych w pobliżu elektrowni gmachów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych a następnie ogrzewanie stopniowo rozbudowywać. Jest charakterystyczne, że najbardziej nowoczesne publiczne kąpiele lecznicze Pragi znajdują się — w gmachu biurowym miejskich zakładów elektrycznych, gdzie korzystają wraz z całym budynkiem z pary odlotowej odległej o kilometr elektrowni. Układane obecnie w Łodzi przewody wodociągowe należałoby tak umieszczać, aby można było ułożyć w przyszłości kanały ogrzewania zdalczego, zajmujące względnie dużo miejsca w przekroju ulicy. Trzeba mieć na uwadze korzyści, jakie daje miastu ogrzewanie dzielnicowe, aby nie stracić jakiegokolwiek sposobności jego zrealizowania. Racjonalizacja gospodarki cieplnej elektrowni miałaby poważne znaczenie gospodarcze. Z gęstymi obłokami pary kłębiącymi się codziennie nad chłodnią elektrowni, unosi się w powietrze niewykorzystany, marnotrawiony węgiel; a straty te obciążają ostatecznie konsumenta prądu. Ale gdyby nawet było wątpliwe, czy ogrzewanie dzielnicowe w Łodzi da korzyści gospodarcze, nie należałoby zarzucić idei urzeczywistnienia go, albowiem pozostałby efekt zdrowotny, dla naszego zadymionego, w ciężkich warunkach higienicznych pracującego miasta, niezwykle doniosły.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Z ROCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INSPEKCJI BUDOWLANEJ ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI.

Wśród całego szeregu zadań Zarządu Miejskiego w Łodzi sprawa uporządkowania dziedziny budownictwa w ogólności, a wyglądu zewnętrznego racjonalnej zabudowy i zapewnienia bezpieczeństwa publicznego w szczególności, wypłynęła w zeszłym roku na jedno z naczelnych miejsc. Miasto Łódź skądinąd przodujące pracą i odrabianiem zaległości po zaborcach, wyglądem swym zewnętrznym nie świadczyło, że jest drugim miastem po stolicy. W ubiegłym roku przeprowadzono reorganizację Inspekcji Budowlanej, kierownictwo zostało zmienione, a personel został o $\frac{1}{3}$ zwiększony. Wyniki tej reorganizacji są już częściowo widoczne, gdyż zaniedbany wygląd zewnętrzny miasta, zaczyna się zmieniać, a panosząca się od szeregu lat samowola budowlana bardzo znacznie zmalała. Budynek — rudery zostają stopniowo usuwane i burzone, by ustąpić miejsca nowym już podpiwniczonym, co ważne jest ze względu na obronę przeciwgazową. Lica fasad często o zagrażających tynkach, gzymsach i balkonach nie raz od czasów przedwojennych nienaprawiane, zostają obecnie odremontowane i zmieniają swój odrapany i brudny wygląd na kolor słoneczny. Znikają stopniowo szpetne, krzykliwe i nie odpowiadające przepisowym wymogom szyldy i reklamy, ustępując miejsca nowym szyldom względnie napisom z liter nakładanych.

Rozpoczęta w bieżącym roku przez Inspekcję Budowlaną akcja uporządkowania wyglądu zewnętrznego miasta jest oczywiście małym odcinkiem działalności, gdyż najistotniejszą czynnością Inspekcji Budowlanej, stanowiącą $\frac{3}{4}$ działalności, jest rozpatrywanie planów i udzielanie zezwoleń budowlanych oraz nadzór nad wykonywanymi budynkami tak mieszkalnymi, jak przemysłowymi.

Planowa akcja uporządkowania miasta rozłożona na kilka lat, jest w obecnym roku realizowana zgodnie z programem i ogłoszeniem swego czasu w miejscowej prasie i w „Dzienniku Zarządu Miejskiego w Łodzi” i obejmuje ona: część śródmieścia, przede wszystkim poczynając od Placu Wolności, ul. Nowomiejską, Ogrodową, część Piotrkowskiej i Narutowicza i całą ul. Piłsudskiego, która na wiosnę jeszcze znajdowała się w okropnym stanie zaniedbania, a przez odnowienie wszystkich kamienic i domów i usunięcie wszystkich szpetnych szyldów

i reklam, nabrała godniejszego wyrazu. O realności zarządzeń Inspekcji Budowlanej świadczy, że 90% tychże zostaje bezapelacyjnie wykonanych. Opinia społeczna w swej znacznej większości przyjęła tę akcję z zadowoleniem, gdyż wygląd miasta w znacznym stopniu oddziałuje na psychikę ludności. Rekordowa ilość fasad została w bieżącym sezonie odremontowana i odnowiona, bo około 1.500, dając pracę rzemieślnikom i co ważniejsze szeregu bezrobotnym. Równocześnie zostało usunięte przeszło 4.000 szpetnych szyldów, wywieszek i reklam (częściowo już wymienionych na nowe), które zawieszane często na sznurkach na balkonach zagrażały bezpieczeństwu, nie mówiąc już o ich stanie i wyglądzie estetycznym. Niezależnie od sprawy wyglądu zewnętrznego fasad, prowadzona jest stopniowo akcja uporządkowania zaniedbanych podwórz i dziedzińców oraz zapoczątkowana akcja zmiany słynnych pobielanych płotów na heblowane i malowane olejno względnie sztachetkowe lub siatkowe, o ile za nimi jest zieleń. Ponadto wzmocnony został nadzór techniczny nad wykonywaniem nowych budowli, które powstają ściśle w linii regulacyjnej i naogół zgodnie z planem.

W bieżącym roku wybudowano około 900 budynków, skutkiem czego przybyło 10.000 izb. Dokonano rozbiórki budynków 55 wobec grożącego niebezpieczeństwa publicznego.

Projekty budowlane, składane do zatwierdzenia, zostają rozpatrywane przez Radę Budowlaną, w skład której wchodzi delegaci Stowarzyszenia Architektów Rzeczypospolitej Polskiej. Czynności, związane z zatwierdzaniem planów i udzielaniem zezwolenia na budowę zostały znacznie uproszczone i przyśpieszone, tak, że obecnie przeciętnie czasokres ten trwa od 2 do 4 tygodni, rzadko przekraczając termin ustawowy 6 tygodniowy (co najczęściej zdarza się z powodu wadliwości projektu, niesporządzonego przez uprawnionego architekta). W całej akcji Inspekcji Budowlanej współdziałają władze administracyjne i organa policji państwowej, przez co egzekwowanie wydanych zarządzeń budowlanych staje się skuteczniejsze.

Sądzić należy, że plan ten kilkuletni zostanie zgodnie z programem zrealizowany, a Łódź, miasto pracy, nie posiadające zabytków i skarbów architektury, jak inne szczęśliwsze miasta Polski, stanie się miastem czystym i uporządkowanym i przestanie być kopcuszką, co powinno być ambicją nie tylko władz i osób do tego powołanych, ale całego społeczeństwa.

STANISŁAW KEMPNER

Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego
Zarządu Miejskiego w Łodzi.

WALKA Z CHOROBAMI WENERYCZNYMI.

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU
PRZECIWWENERYCZNEGO.

Dnia 18 września 1936 roku w lokalu własnym w Warszawie przy ul. Nowy Świat 1 odbyło się Walne Zebranie Związku Przeciwwenerycznego w Polsce. Zarząd Miejski w Łodzi jest członkiem Związku Przeciwwenerycznego, delegował więc na to zebranie swego przedstawiciela. Po zagajeniu zebrania przez dr. Leona Wernica, na przewodniczącego Walnego Zgromadzenia powołano dr. med. płk. Babeckiego, na asesora prof. Grzybowskiego i St. Kempnera, naczelnika Wydziału Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego w Łodzi, na sekretarza dr. Wiktora Borkowskiego. Po ukonstytuowaniu się prezydium Walnego Zgromadzenia, prezes dr. Leon Wernic omówił cele i zadania Związku według nowego projektu statutu Polskiego Związku Przeciwwenerycznego. Celem Związku jest zespolenie i skoordynowanie działalności społecznej, zmierzającej do obrony przed szerzeniem się chorób wenerycznych w społeczeństwie. Związek osiąga swój cel przez wykonywanie zadań następujących:

- 1) opracowanie ogólnych wskazań, według których winna być prowadzona w ramach Związku akcja obrony społecznej przed chorobami wenerycznymi; plan ogólny akcji i organizacja ogólna działania w ramach Związku;
- 2) współpraca z władzami rządowymi i samorządowymi oraz z Ubezpieczalnią Społeczną;
- 3) organizowanie propagandy obrony społecznej przed chorobami wenerycznymi przez odczyty, pogadanki, pokazy odpowiednich filmów, drukowanie ulotek, plakatów, napisów, pouczeń itp. oraz wydawanie czasopism, instrukcyj i regulaminów obowiązujących dla członków;
- 4) urządzenie wystaw, bibliotek, muzeów, zjazdów krajowych, uczestniczenie w zjazdach zagranicznych, utrzymywanie zakładów wyszkolenia personelu, zatrudnionego w akcji przeciwwenerycznej, popieranie prac naukowych w dziedzinie studiów nad chorobami wenerycznymi;
- 5) ogłaszanie periodycznych sprawozdań z przebiegu i wyniku akcji, prowadzonej w ramach Związku w dziedzinie obrony przed cho-

- robami wenerycznymi oraz gromadzenie i ogłaszanie danych, dotyczących się stanu chorób wenerycznych w Polsce;
- 6) udzielanie członkom Związku pomocy organizacyjnej i finansowej z funduszków własnych lub oddanych do dyspozycji Związku przy zakładaniu i utrzymywaniu instytucji, potrzebnych do obrony przed chorobami wenerycznymi i mających na celu zaspakajanie potrzeb całego terytorium Państwa lub pewnego okręgu (np. przychodni przeciwwenerycznych);
 - 7) staranie się o zwiększanie środków materialnych na cele obrony społeczeństwa przed chorobami wenerycznymi;
 - 8) udzielanie opinii o przedstawienie wniosków na żądanie władz państwowych w sprawach, dotyczących obrony przed chorobami wenerycznymi, a w szczególności w sprawach rozdziału subwencji państwowych na cele akcji przeciwwenerycznej;
 - 9) współdziałanie z towarzystwami zagranicznymi o podobnych zadaniach, a specjalnie ze Związkiem Międzynarodowym Przeciwwenerycznym w Paryżu.

Z kolei dr. Franciszek Małkiewicz zaznajomił zebranych z działalnością Związku Przeciwwenerycznego w roku 1935/36. Ze sprawozdania dowiadujemy się, że w roku sprawozdawczym oprócz Walnego Zebrania, które odbyło się 21 czerwca 1935 roku, Zarząd obradował na 6 posiedzeniach. Posiedzeń publicznych wspólnie z Sekcją Walki ze Zwyrrodnieniem Rasy Polskiego Towarzystwa Eugenicznego odbyło się cztery, którym przewodniczył dr. Michałowski. Na posiedzeniach tych wygłoszone zostały następujące odczyty:

- 1) „Dzieci a choroby narządów płciowych” — prelegent dr. Michałowski,
- 2) „Dobór płciowy a choroby weneryczne” — prelegent dr. Leon Wernic,
- 3) „Choroby weneryczne zwyrodniające a choroby wzroku” — prelegent prof. Melanowski,
- 4) „Charakterystyka prostytutek warszawskich” — prelegent Irena Surmacka,
- 5) „Bezplodność a choroby” — prelegent dr. Leon Wernic.

Związek Przeciwweneryczny zorganizował kursy dla lekarzy oraz szereg odczytów i wystaw. Jako uzupełnienie kursu o rzeżączce, zorganizowanego od 16 do 30 marca 1935 roku, w którym brali udział między innymi dr. Szczodrowski, docent Kapuściński, prof. Melanowski, prof. Semerau-Siemianowski, dr. Borkowski, dr. Michałowski, dr. Wernic, powołano do życia kurs o syfilisie dla lekarzy — 18 wykładów —

16 wykładowców. Następnie kurs dla lekarzy z zakresu pośrednictwa przedślubnego, który odbył się w marcu 1936 roku. Kurs zawierał 15 wykładów z udziałem prof. Stołyhowej, prof. Skalińskiej, docenta Gnoińskiego, prof. Władyczki, prof. Grzywo-Dąbrowskiego, płk. Rudzkiego, dr. Rogozińskiego i innych.

Poza tym zorganizowano kursy dla instruktorów i instruktorek eugenicznych, poświęcając im 18 wykładów.

Niezmiernie ożywioną działalność propagandową o chorobach wenerycznych przeprowadzono łącznie z Towarzystwem Eugenicznym na terenie wielkich miast: Lublina, Krakowa i Warszawy podczas zjazdu eugenicznego w Krakowie. Na wystawie w Warszawie odbywały się codziennie wykłady z pokazami i wyjaśnieniami lekarzy oraz absolwentów medycyny. Na wystawie tej prócz filmów demonstrowano również barwne zdjęcia fotograficzne.

Związek Przeciwweneryczny przeprowadził trzy ankiety:

- 1) dotycząca chorób wenerycznych na zasadzie materiałów, dostarczonych przez Departament Służby Zdrowia, opracowaniem której zajął się dr. Nowakowski,
- 2) o życiu płciowym na terenie młodzieży akademickiej — dr. Welfle,
- 3) charakterystyka prostytutek warszawskich, ankietę tę przeprowadzono na terenie Urzędu Sanitarно-Obyczajowego, co wraz z materiałem zebrany przez prof. Waltera (charakterystyka prostytutek w Krakowie), staje się materiałem niejako dla studiów nad upadłą kobietą.

Z prac, wydanych w miesięczniku „Zagadnienia rasy”, a dotyczących chorób wenerycznych, wymienić należy:

- 1) Niebezpieczeństwo zarazy wenerycznej w świetle ankiety z roku 1935/36 — dr. Nowakowski,
- 2) O rzeżączce u kobiet — dr. Szwarcbard,
- 3) Akcja przeciwweneryczna na terenie m. Warszawy — I. Surmacka,
- 4) Rola chorób w selekcji biologicznej — dr. Leon Wernic.

Nad sprawozdaniem wywiązała się dyskusja, w której poszczególni mówcy z dr. Borkowskim i Michałowskim na czele, zwrócili uwagę Zarządowi na pewną chaotyczność w swej działalności, a nade wszystko podkreślili moment o znikomym zasięgu wpływów Związku, ograniczającego przeważnie swą działalność do terenu m. st. Warszawy, wysuwając argument, iż głównym celem Związku jest prowadzenie szeroko rozbudowanej propagandy obrony społecznej przed chorobami wenerycznymi na terenie całego Państwa.

W wyniku tej dyskusji postanowiono wyłonić specjalną, stojącą poza sferą zarządu Związku, komisję, której zadaniem byłoby zbadanie przyczyn braku współpracy Związku z innymi ośrodkami, a przede wszystkim wielkimi miastami w Polsce ewentualnie w dalszym rozwoju pracy wciągnięcie ich w orbitę działalności Związku Przeciwwenerycznego.

Z kolei dokonano wyborów trzech członków Zarządu w miejsce ustępujących.

Wybory prezydium Zarządu Związku odłożono do następnego posiedzenia Zarządu. Odbyło się ono dnia 2 października br. i w wyniku tajnego głosowania do prezydium powołano: na prezesa prof. Grzybowskię, na wiceprezesów: doc. dr. Gustawa Szulca i dyr. dr. Henryka Szczodrowskiego, na skarbnika dr. Stanisława Stypułkowskiego i na sekretarza dr. Franciszka Małkiewicza.

Przed nowym zarządem otwierają się horyzonty do rozwinięcia akcji przeciwwenerycznej na terenie całego Państwa, tym bardziej, że projekt nowej ustawy o zwalczaniu chorób wenerycznych przewiduje przymus leczenia ogółu chorych — kobiet i mężczyzn. Powstaje kwestia zorganizowania taniego, zastępującego szpitalne, leczenia chorób wenerycznych, a więc rozbudowanie pomocy ambulatoryjnej. Wprowadzenie przymusu leczenia — jak czytamy w publikacji I. Surmackiej p. t. „Akcja przeciwweneryczna na terenie m. Warszawy” — prawdopodobnie da w rezultacie negatywne ustosunkowanie się najuboższych chorych do leczenia ambulatoryjnego. Dla tej kategorii chorych przywilej leczenia szpitalnego stanie się prawem, z którego będą chcieli korzystać w trudnych warunkach życiowych. Z tego też względu zorganizowanie instytucji pośredniej między szpitalem a domem pracy, uchroni społeczeństwo przed skutkami nadużywania prawa, zaś przymus leczenia przejawia się jako zagadnienie obowiązujące chorego w formie czynnej.

* * *

Koszty szpitalnego leczenia chorych wenerycznych stanowią uciążliwe świadczenia w budżecie miejskim, szczególnie jeśli chodzi o prostytutki, których wielokrotnie powtarzane kuracje szpitalne pociągają za sobą nieproporcjonalne do osiągniętych wyników koszty. Dlatego też nie można się dziwić, że w społeczeństwie tkwi przeświadczenie o nieuzasadnionej hojności w stosunku do kategorii osób, niezaspokajających na specjalne względy, nierokujących żadnych nadziei kompensacyjnych, nie przedstawiających wartości jako materiał ludzki, tak pod względem eugenicznym, jak społecznym. To też słusznie podkreśla p. Surmacka

w swej publikacji, że choroby weneryczne należą do tej kategorii chorób, które wybitnie nadają się do leczenia ambulatoryjnego — w prywatnej praktyce lekarskiej wzywanie lekarza do łóżka wenerycznie chorego należy do wyjątków. Pobyt w szpitalu dla chorych, mających zabezpieczone warunki egzystencji, nie należy do przyjemności, dlatego chętnie korzystają z dobrodziejstwa leczenia przychodnianego. Do szpitala kwalifikuje się nędza. Rozwiązanie sprawy bezdomności i głodu pozwoli na przejście z systemu leczenia szpitalnego na ambulatoryjny w stosunku do ogółu prostytutek oraz ubogiej ludności. Wysuwa się zagadnienie — założenie schroniska, przeznaczonego dla leczonych w przychodni prostytutek. Stanowiłoby ze względów oszczędnościowych praktyczne posunięcie, posiadające również niemałe znaczenie dla zagadnień wychowawczych. Zredukowanie liczby skierowań do leczenia szpitalnego umożliwi zarządom miejskim powiększenie liczby łóżek szpitalnych dla „innego rodzaju chorych”.

Najbliższa przyszłość pokaże, czy nowe władze Związku Przeciwwenerycznego pójda m. in. po linii odciążenia samorządu miejskiego od uciążliwych wydatków na lecznictwo szpitalniane prostytutek, a dalej czy w związku z zapowiedzianym nowym prawem przeciwwenerycznym, wskażą właściwe drogi propagandy i walki z zarazą weneryczną.

Nazwiska osób powołanych do władz i do prezydium Związku dają pełną gwarancję poprawy stosunków na tym odcinku społeczno-leczniczym.

ZGON TYMCZASOWEGO WICEPREZYDENTA M. ŁODZI KAZIMIERZA ŁUKOMSKIEGO.

W dniu 19 października rb. po długiej i ciężkiej chorobie zmarł w Poznaniu, przeżywszy lat 47, ś.p. Kazimierz Łukomski, tymczasowy wiceprezydent miasta Łodzi.

Wiceprezydent K. Łukomski objął urzędowanie w Zarządzie Miejskim w Łodzi z dniem 2 lipca 1936 roku, sprawując nadzór nad Wydziałami: Technicznym, Plantacyj, Gazownią Miejską oraz Przedsiębiorstwem p. n. „Kanalizacja i Wodociągi”.

ŻYCIORYS WICEPREZYDENTA KAZIMIERZA ŁUKOMSKIEGO.

Pierwszy wiceprezydent miasta Łodzi Kazimierz Łukomski urodził się w Litwie w pow. Szawelskim w roku 1889. Uczęszczał do gimnazjum w Szawlach. Wykształcenie prawnicze otrzymał na Uniwersytecie św. Włodzimierza w Kijowie. Po odbyciu praktyki w oddziałach Wileńskiego Banku Handlowego w Homlu i Rzeczycy objął na krótko przed wybuchem wojny światowej kierownictwo agentury wymienionego banku w m. Szawlach (obecnie w państwie litewskim). Po wojnie polsko-rosyjskiej od roku 1921 do roku 1929 przebywał zagranicą pogłębiając swoją wiedzę fachową, pracując w instytucjach bankowych. W roku 1929 wrócił do kraju, wstąpił na służbę do Państwowego Banku Rolnego, gdzie kolejno zajmował stanowiska: naczelnika Wydziału kredytów długoterminowych, zastępcy dyrektora oddziału P.B.R. w Poznaniu i w ciągu lat 1934—1935 dyrektora Wołyńskiego Oddziału P. B. R. w Łucku. W grudniu 1935 roku zrezygnował z zajmowanego stanowiska. W latach 1932 i 1933, poza pracą w Banku, sprawował w Poznaniu obowiązki Komisarza Ministra Opieki Społecznej w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych. W pracy niepodległościowej czynny od 1908 roku w Związku Walki Czynnej w Kijowie. Następnie w Polskiej Organizacji Wojskowej. Odznaczony Krzyżem Niepodległości z Mieczami i in.

* * *

Pogrzeb wiceprezydenta miasta Łodzi ś. p. Kazimierza Łukomskiego odbył się w dniu 22 października rb. w Poznaniu. W pogrzebie wzięła udział delegacja Zarządu Miejskiego w Łodzi, składająca się z 3 osób z wiceprezydentem miasta na czele.

PROTOKÓŁ
14 POSIEDZENIA RADY PRZYBOCZNEJ
PRZY TYMCZASOWYM PREZYDENCIE MIASTA ŁODZI.

Łódź, dnia 10 września 1936 roku.

Komplet członków Rady 22.

Obecnych członków Rady 15.

I. Członkowie Rady Przybocznej:

a) obecni: 1. Algajer Karol, 2. Cyrański Adam, 3. Dobranc Bertold, 4. Fiedler Zygmunt, 5. Jaworowski Kazimierz, 6. Klocman Jerzy, 7. Kubasiewicz Stanisław, 8. Liberman Fiszal, 9. dr. Mogilnicki Tadeusz, 10. Pawłowski Stanisław, 11. Peterman Stanisław, 12. Raabe Zygmunt, 13. Rybicka Apolonia, 14. Waszkiewicz Franciszek, 15. Zajączkiewicz Józef.

b) nieobecny usprawiedliwiony: 1. Chodakowski Leon.

c) nieobecni nieusprawiedliwieni: 1. Geyer Robert, 2. Lewandowski Andrzej, 3. Socha Józef, 4. Tomczyk Józef, 5. Walczak Walenty, 6. Wasilewski Tomasz.

II. Członkowie Zarządu Miejskiego:

a) obecni: 1. Prezydent Mikołaj Godlewski, 2. Wiceprezydent Kazimierz Łukomski, 3. Wiceprezydent Kazimierz Kozłowski.

b) nieobecny usprawiedliwiony: 1. Wiceprezydent Pączek Antoni.

III. Urzędnicy miejscy:

obecni: 1. Kier. Barczewski Jan, 2. Nacz. inż. Berliner Edward, 3. Nacz. inż. Brzozowski Julian, 4. Nacz. Chwalbiński Leon, 5. Dyr. inż. Gundlach Stanisław, 6. Dyr. Kalinowski Mieczysław, 7. Nacz. Kempner Stanisław, 8. Nacz. Konopka Heliodor, 9. Nacz. Purtal Antoni, 10. Sekr. Sałaciński Aleksander, 11. Dyr. inż. Stułkowski Jan, 12. Mec. Sztromajer Stefan, 13. Nacz. Waltratus Jan, 14. Nacz. Wisławski Tadeusz.

Przewodniczący: Prezydent Mikołaj Godlewski.

Sekretarz: Barczewski Jan, Kierownik Oddziału Ogólnego Wydziału Prezydijskiego.

Stenografki: Brzozowska Klara i Milewska Zofia.

Porządek obrad.

- I. Zagajenie: (stwierdzenie quorum, przyjęcie protokołu poprzedniego posiedzenia, przyjęcie porządku obrad, komunikaty).
- II. Sprawozdanie Komisji Finansowo-Budżetowej w przedmiocie:
 1. zmiany statutu o poborze na rzecz Gminy m. Łodzi podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk.
— referat p. Z. Fiedlera —
 2. zmiany statutu o podatku hotelowym na rzecz Gminy m. Łodzi.
— referat p. Z. Fiedlera —
 3. ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi:
 - a) do podatku od energii elektrycznej.
— referat p. Z. Fiedlera —
 - b) do państwowego podatku przemysłowego.
— referat p. Z. Fiedlera —
 - c) do państwowego podatku gruntowego.
— referat p. Z. Fiedlera —
 - d) do opłat patentowych.
— referat p. Z. Fiedlera —
 - e) do państwowego podatku od nieruchomości.
— referat p. Z. Fiedlera —
 - f) do procentowych opłat stemplowych od akt notarialnych.
— referat p. Z. Fiedlera —

III. Wolne wnioski.

I. Zagajenie:

Posiedzenie otwiera o godz. 19 min. 50 Prezydent Miasta Mikołaj Godlewski, oświadczając, iż jest ono prawomocne. Na 22 członków Rady obecnych jest 15, nieobecnych 7, w tym 1 usprawiedliwiony.

Protokół 13 posiedzenia Rady Przybocznej z dnia 9 lipca 1936 roku uważa się za przyjęty wobec niezgłoszenia poprawek przez członków Rady, którym wyłożony on był do przeglądu.

Porządek dzienny obrad uważa się za przyjęty wobec niezgłoszenia przez obecnych żadnych wniosków co do jego zmiany.

Na wniosek przewodniczącego uczczono przez powstanie pamięć ś. p. Wiktora Rolicz-Groszkowskiego, Wiceprezydenta Miasta od roku 1923 do roku 1927 oraz radnego miejskiego w latach od 1927 do 1933.

Następnie wysłuchano referatu p. Prezydenta Miasta Mikołaja Godlewskiego o sprawozdaniu z wykonania budżetu Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1935/36.

Przyjęto do wiadomości:

- I. że mianowany Wojewodą Tarnopolskim p. Alfred Biłyk złożył mandat członka Rady Przybocznej, wobec czego liczba członków Rady Przybocznej zmniejszyła się do 22 osób,
- II. że w czasie od dnia 9 lipca do dnia 10 września 1936 roku Tymczasowy Prezydent Miasta powziął w zastępstwie Rady Miejskiej następujące 32 postanowienia:
 1. Nr. 230/R z dnia 15 lipca 1936 roku w sprawie powołania na miejsce ustępujących — 14 nowych opiekunów społecznych.
 2. Nr. 231/R z dnia 15 lipca 1936 roku w sprawie skupu za sumę zł. 500.— czynszu z nieruchomości, położonej w Łodzi przy ul. Przejazd, oznaczonej Nr. hip. 1336 rej. hip. 535, a stanowiącej własność Mikołaja Trąbcezyńskiego.
 3. Nr. 232/R z dnia 22 lipca 1936 roku w sprawie przyjęcia na rzecz Gminy m. Łódź od p. Williama Grossmana darowizny 4964 mtr. kwadr. gruntu, wydzielonego z części majątku Łągiewniki lit. A., a zajętego pod drogę Łódź—Łągiewniki.
 4. Nr. 233/R z dnia 22 lipca 1936 roku w sprawie zamiany pomiędzy Gminą m. Łodzi a Williamem Grossmanem gruntów, położonych w majątku Łągiewniki lit. A, a zajętych pod drogi gminne Nr. 5 i Nr. 7 oraz pod trakt modrzewski.
 5. Nr. 234/R z dnia 22 lipca 1936 roku w sprawie ustanowienia 2 stypendiów Gminy m. Łodzi im. Ministra Pierackiego dla młodzieży krajowych szkół akademickich, studiujących dział nauk samorządowych.
 6. Nr. 235/R z dnia 22 lipca 1936 roku w sprawie przemianowania 15 ulic oraz nadania nazw 47 nowopowstałym ulicom.
 7. Nr. 236/R z dnia 22 lipca 1936 roku w sprawie zaciągnięcia na rzecz Gminy m. Łodzi z Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych bezprocentowej krótkoterminowej pożyczki na budowę szkoły powszechnej przy zbiegu ulic Mackiewicza i Olsztyńskiej w kwocie zł. 40.000.—.
 8. Nr. Nr. 237/R, 238/R i 239/R z dnia 29 lipca 1936 roku w sprawie zawieszenia na przeciąg 2 lat rozpatrzenia podań o zezwolenie na budowę:
 - a) na posesji Emila Graupnera przy ul. Zimnej Nr. 1,
 - b) „ „ W. M. Rabinowicza „ „ Łągiewnickiej Nr. 6,
 - c) „ „ Jana Hofmana „ „ Prusa Nr. 8.

9. Nr. 240/R z dnia 29 lipca 1936 roku w sprawie zatwierdzenia Przepisów dla urządzeń dźwigowych, czynnych na terenie m. Łodzi.
10. Nr. 241/R z dnia 29 lipca 1936 roku w sprawie poczynienia zmian w budżecie Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1936/37, spowodowane koniecznością przeprowadzenia kosztem zł. 750.— remontu Miejskiego Domu Noclegowego dla mężczyzn przy ul. Cmentarnej Nr. 10-a.
11. Nr. 242/R z dnia 29 lipca 1936 roku w sprawie wyasygnowania Miejskiemu Komitetowi Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w Łodzi kwoty zł. 5.000.— oraz Okręgowemu Urzędowi Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w Łodzi kwoty zł. 20.000.— tytułem subwencji z funduszków miejskich na budowę gmachu Ośrodka W. F. i P. W. w Łodzi (hali sportowej) w parku miejskim im. ks. J. Poniatowskiego.
12. Nr. 243/R z dnia 29 lipca 1936 roku w sprawie przyznania Zgromadzeniu Sióstr Pasterek od Opatrzności Boskiej w Romanowie jednorazowej subwencji w kwocie zł. 5.000.— na przeprowadzenie remontu budynków mieszkalnych i gospodarczych, znajdujących się na terenie dzierżawionego przez nie majątku miejskiego w Romanowie Bruźcach.
13. Nr. 244/R z dnia 29 lipca 1936 roku w sprawie pozostawienia na własność Kurii Diecezjalnej Łódzkiej drewnianych budynków Miejskiej Izby Odkazującej, znajdujących się na odstąpionej Kurii drogą zamiany posesji miejskiej przy ul. Łąkowej Nr. 27.
14. Nr. 245/R z dnia 29 lipca 1936 roku w sprawie wydzielenia z majątku miejskiego Rszew terenu pod budowę zakładów opieki społecznej, w pierwszym rzędzie zaś zakładu dla starców i kalek.
15. Nr. 246/R z dnia 5 sierpnia 1936 roku w sprawie zatwierdzenia rachunku strat i zysków oraz bilansu Komunalnej Kasy Oszczędności m. Łodzi na dzień 31 grudnia 1935 roku.
16. 247/R i 248/R z dnia 5 sierpnia 1936 roku w sprawie zawieszenia na przeciąg 2 lat rozpatrzenia podań o zezwolenie na budowę:
 - a) na posesji Dwojry Rojzy Kon przy ul. Żeromskiego 47,
 - b) „ „ Stefanii Fice „ „ Pomorskiej 24.
17. Nr. 249/R z dnia 5 sierpnia 1936 roku w sprawie nabycia na rzecz Gminy m. Łodzi za cenę zł. 1.500.— od p. Antoniny Rybarkiewicz placu, zawierającego 249 mtr. kwadr. powierzchni,

- położonego przy ul. Głębokiej Nr. 6/8, a przeznaczonego pod poszerzenie terenu publicznej szkoły powszechnej przy ul. Rokicińskiej Nr. 41.
18. Nr. 250/R z dnia 5 sierpnia 1936 roku w sprawie przemianowania ul. Poleskiej na ul. im. gen. Gustawa Orlicz-Dreszera.
 19. Nr. 251/R z dnia 12 sierpnia 1936 roku w sprawie zawieszenia na przeciąg 2 lat rozpatrzenia prośby Heleny Czekalskiej o zezwolenie na budowę na posesji, położonej w Łodzi przy ul. Przedłużenie Łąkowej Nr. 134.
 20. Nr. 252/R z dnia 12 sierpnia 1936 roku w sprawie umorzenia kwoty zł. 400.—, należnej Zarządowi Miejskiemu za dzierżawę placów pod kioski w parkach miejskich od Leopolda Cukrowskiego i Władysława Jaworskiego.
 21. Nr. 253/R z dnia 12 sierpnia 1936 roku w sprawie nabycia na rzecz Gminy m. Łodzi za cenę zł. 486.— od J. i E. małż. Kaźmierskich skrawka gruntu, zawierającego 162 mtr. kwadr. powierzchni, położonego w Łodzi przy ul. Felsztyńskiego Nr. 41, a przeznaczonego pod poszerzenie ul. Rejtana.
 22. Nr. 254/R z dnia 17 sierpnia 1936 roku w sprawie powołania do Rady Nadzorczej Gazowni Miejskiej oraz do Rady Zarządzającej Kanalizacji i Wodociągów na miejsce Prezydenta Mikołaja Godlewskiego — Wiceprezydenta Kazimierza Łukomskiego.
 23. Nr. 255/R z dnia 18 sierpnia 1936 roku w sprawie umorzenia kwoty zł. 50.—, należnej od Cecylii Galińskiej tytułem reszty czynszu dzierżawnego za dzierżawę kiosku miejskiego przy zbiegu ulicy Targowej z Wodnym Rynkiem.
 24. Nr. 256/R i 257/R z dnia 19 sierpnia 1936 roku w sprawie zawieszenia na przeciąg 2 lat rozpatrzenia podań o zezwolenie na budowę:
 - a) na posesji Szmerela Lewiego przy ul. Kilińskiego 99,
 - b) „ „ Józefa Mikosika „ „ Limanowskiego 184
 25. Nr. 258/R z dnia 26 sierpnia 1936 roku w sprawie zorganizowania akcji masowych szczepień przeciwbłoniczych oraz podwyższenia w związku z tym w budżecie Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1936/37 kredytów na walkę z błonicą o zł. 1.200.—.
 26. Nr. 259/R i 260/R z dnia 2 września 1936 roku w sprawie zawieszenia na przeciąg 2 lat rozpatrzenia podań o zezwolenie na budowę:
 - a) na posesji Franciszki Różyckiej przy ul. Piwnej 20,
 - b) „ „ Rebeki Kantor „ „ Mielczarskiego 6.

27. Nr. 261/R z dnia 2 września 1936 roku w sprawie zatwierdzenia statutów szpitali miejskich.
28. Nr. 262/R z dnia 2 września 1936 roku w sprawie awansowania „ad personam” p. Heliodora Konopki, naczelnika Wydziału Finansowego, Ignacego Niwirskiego, referenta Wydziału Ewidencji Ludności i Wacława Łoszyckiego, referenta Wydziału Oświaty i Kultury.

III. że spośród ważniejszych postanowień, powziętych w tym czasie przez Tymczasowego Prezydenta Miasta w zastępstwie Magistratu, należy wymienić następujące postanowienia:

1. Nr. 417/M z dnia 15 lipca 1936 r. w sprawie wstrzymania potrącania miejskim robotnikom sezonowym należnego od nich specjalnego podatku.
2. Nr. 425/M z dnia 15 lipca 1936 roku w sprawie powołania spośród członków Komisji Opieki Społecznej podkomisji kwalifikacyjnej dla rozpatrywania i zaopiniowania wszystkich zgłoszeń o umieszczenie w zakładach opiekuńczych i o przyznanie zapomóg na okres powyżej jednego miesiąca.
3. Nr. 424/M z dnia 15 lipca 1936 roku w sprawie wyrobu klinkieru drogowego z glin klinkierowych, wydobywanych z majątku miejskiego Rszew.
4. Nr. 426/M z dnia 15 lipca 1936 roku w sprawie powołania przy Komisji Opieki Społecznej społecznego organu doradczego Zarządu Miejskiego w sprawach opieki nad matką, dziećmi i młodzieżą, p. n. Rady Opieki nad macierzyństwem, dziećmi i młodzieżą.
5. Nr. 427/M z dnia 15 lipca 1936 roku w sprawie powołania patronatów w sprawach wychowawczych, opiekuńczych i gospodarczych przy wszystkich Zakładach Wychowawczych oraz Domach Starców, Kalek i Chronicznie Chorych.
6. Nr. 435/M z dnia 22 lipca 1936 roku w sprawie przyznania p. Hugonowi Morycińskiemu subwencji z funduszków miejskich w kwocie zł. 40.000.— na prowadzenie Teatru Popularnego w Łodzi w sezonie teatralnym 1936/37.
7. Nr. 437/M z dnia 22 lipca 1936 roku w sprawie powołania na sezon teatralny 1936/37 Komisji Teatralnej w nowym składzie.
8. Nr. 439/M z dnia 22 lipca 1936 roku w sprawie wypłacenia Łódzkiemu Klubowi Sportowemu tytułem pożyczki z funduszków miejskich kwoty zł. 10.000.— na pokrycie zobowiązań, powstałych w związku z prowadzonymi na boisku przy Al. Unii robotami inwestycyjnymi.

9. Nr. 446/M z dnia 5 sierpnia 1936 roku w sprawie wypłacenia z funduszków miejskich Wojewódzkiemu Biuru Funduszu Pracy kwoty zł. 15.750.15 na pokrycie reszty wydatków, związanych z wypłatą zasiłków na wypadek bezrobocia robotnikom sezonowym, zatrudnionym na robotach publicznych, prowadzonych przez Zarząd Miejski z dotacyj, otrzymanych z Funduszu Pracy.
10. Nr. 453/M z dnia 5 sierpnia 1936 roku w sprawie udzielenia artystom i personelowi technicznemu Teatrów Popularnych w Łodzi jednorazowej zapomogi w wysokości zł. 1.000.—.
11. Nr. 458/M z dnia 12 sierpnia 1936 roku w sprawie wypłacenia kierownictwu Teatru Popularnego w Łodzi kwoty zł. 5.000.—, tytułem jednorazowej zapomogi na częściowe pokrycie kosztów remontu sali teatralnej przy ul. Ogrodowej Nr. 18.
12. Nr. 468/M z dnia 25 sierpnia 1936 roku w sprawie zatwierdzenia umowy zbiorowej, zawartej między Zarządem Miejskim w Łodzi z jednej strony, a Związkami Zawodowymi Pracowników Miejskich z drugiej strony w sprawie warunków pracy i wynagrodzenia rzemieślników i robotników Miejskich Warsztatów Mechanicznych.
13. Nr. 479/M z dnia 2 września 1936 roku w sprawie wydelegowania w charakterze przedstawicieli Gminy m. Łodzi do Rady Nadzorczej Spółki Akcyjnej „Kolej Elektryczna” na miejsce p. adw. Biłyka — p. inż. Wacława Wojewódzkiego, a do Zarządu tejże Spółki na miejsce p. inż. Wacława Wojewódzkiego — p. dr. Józefa Chodaczka.
14. Nr. 487/M z dnia 2 września 1936 roku w sprawie wyasygnowania kwoty zł. 5.000.— na pokrycie kosztów, związanych z przeprowadzeniem badań hydrologicznych terenu w Skotnikach, przeznaczonego pod budowę sanatorium miejskiego dla chorych na gruźlicę.

II. W sprawie zmiany statutu o poborze na rzecz Gminy m. Łodzi podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk:

Po wysłuchaniu referatu p. Z. Fiedlera, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, postanowiono bez dyskusji powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 173.

Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 8 września 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta — w zastępstwie Rady Miejskiej — wniosku Wydziału Podatkowego Nr. III Og. 8-b/1-35 z dnia 31 sierpnia 1936 roku

w sprawie zmiany §§ 12 — 17 Statutu o poborze na rzecz Gminy m. Łodzi podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk, w celu dostosowania ich do przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 sierpnia 1935 roku o podatku komunalnym od publicznego wyświetlania filmów (Dz. U. R. P. Nr. 64 poz. 464).

III. W sprawie zmiany statutu o podatku hotelowym na rzecz Gminy m. Łodzi:

Po wysłuchaniu referatu p. Z. Fiedlera, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, postanowiono bez dyskusji powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 174.

Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Finansowo-Budżetowej, z dnia 8 września 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta — w zastępstwie Rady Miejskiej — wniosku Wydziału Podatkowego Nr. III Og. 8-f/1-36 z dnia 1 września 1936 roku w sprawie zmiany § 4 Statutu o podatku hotelowym na rzecz Gminy m. Łodzi, mającej na celu dostosowanie go do przepisów okólnika Ministra Spraw Wewnętrznych Nr. 61 z dnia 31 lipca 1936 roku o podatku hotelowym (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 22 poz. 154).

IV. W sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do podatku od energii elektrycznej:

Po wysłuchaniu referatu p. Z. Fiedlera, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, postanowiono bez dyskusji powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 175.

Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 8 września 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta — w zastępstwie Rady Miejskiej — wniosku Wydziału Podatkowego Nr. III Og. 9c/1-36 z dnia 1 września 1936 roku w sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do podatku od energii elektrycznej na 25% tegoż podatku.

V. W sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do państwowego podatku przemysłowego:

Po wysłuchaniu referatu p. Z. Fiedlera, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, postanowiono bez dyskusji powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 176

Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 8 września 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta — w zastępstwie Rady Miejskiej — wniosku Wydziału Podatkowego Nr. III Og. 9d/1-36 z dnia 1 września 1936 roku w sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do państwowego podatku przemysłowego na 30% tegoż podatku.

VI. W sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do państwowego podatku gruntowego:

Po wysłuchaniu referatu p. Z. Fiedlera, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, postanowiono bez dyskusji powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 177.

Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 8 września 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta w zastępstwie Rady Miejskiej — wniosku Wydziału Podatkowego Nr. III Og. 9c/1-36 z dnia 1 września 1936 roku w sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku komunalnego na rzecz Gminy Miejskiej Łódź do państwowego podatku gruntowego na 94% tegoż podatku.

VII. W sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do opłat patentowych od wyrobu i sprzedaży napojów alkoholowych:

Po wysłuchaniu referatu p. Z. Fiedlera, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, postanowiono bez dyskusji powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 178.

Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 8 września 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta — w zastępstwie Rady Miejskiej — wniosku Wydziału Podatkowego Nr. III Og. 9f/1-36 z dnia 1 września 1936 roku — w sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do opłat patentowych od wyrobu napojów alkoholowych na 100% tejsze opłaty oraz od sprzedaży napojów alkoholowych na 200% tejsze opłaty.

VIII. W sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku Komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do państwowego podatku od nieruchomości:

Po wysłuchaniu referatu p. Z. Fiedlera, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, postanowiono powziąć bez dyskusji uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 179.

Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 8 września 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta — w zastępstwie Rady Miejskiej — wniosku Wydziału Podatkowego Nr. III Og. 9a/2-37 z dnia 1 września 1936 roku, w sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do państwowego podatku od nieruchomości na 30%, 50%, 75% wzgl. 100% podatku państwowego w zależności od wielkości i dochodowości nieruchomości.

IX. W sprawie ustalenia na rok 1937 wysokości dodatku Komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do procentowych opłat stemplowych od aktów notarialnych:

Po wysłuchaniu referatu p. Z. Fiedlera, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, postanowiono powziąć bez dyskusji uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 180.

Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 8 września 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta — w zastępstwie Rady Miejskiej — wniosku Wydziału Podatkowego Nr. III Og. 9h/1-36 z dnia 1 września 1936 roku w sprawie ustalenia na rok 1937 dodatku komunalnego na rzecz Gminy m. Łodzi do procentowych opłat stemplowych od aktów notarialnych w wysokości obowiązującej w roku 1936.

Wobec wyczerpania porządku obrad oraz niezgłoszenia wolnych wniosków, przewodniczący o godz. 20 min. 40 posiedzenie zamyka.

Sekretarz

(—) *Jan Barczewski*
(JAN BARCZEWSKI)

Kierownik Oddziału Ogólnego
Wydziału Prezydzialnego

Przewodniczący

(—) *Mikołaj Godlewski*
(MIKOŁAJ GODLEWSKI)

Tymczasowy Prezydent Miasta

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA

O WAŻENIU BYDŁA ROGATEGO, TRZODY CHLEWNEJ I OWIEC, SPRZEDAWANYCH NA TARGOWISKACH.

W Nr. 71/1936 r. „Dz. U. Rz. P.” pod poz. 513 ukazało się rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 sierpnia 1936 roku, wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych wraz z Ministrem Spraw Wewnętrznych o ważeniu bydła rogatego, trzody chlewnej i owiec, sprzedawanych na targowiskach.

W myśl tego rozporządzenia — sprzedaż na targowiskach bydła rogatego, trzody chlewnej i owiec, przeznaczonych do uboju może być dokonywana jedynie na podstawie wagi żywej lub bitej stwierdzonej.

Władza Przemysłowa I Instancji ustala, czy targowisko posiada urządzenia wagowe w rozmiarach, odpowiadających potrzebom obrotu. Ważenie zwierząt na targowisku może być uskuteczniane tylko przez zarząd targowiska za pośrednictwem funkcjonariuszów wagowych, zaprzysiężonych przez władzę przemysłową I Instancji.

Rozporządzenie to wchodzi w życie w 3 miesiące po ogłoszeniu.

WYKONANIE BUDŻETU ZARZĄDU MIEJSKIEGO

to jest za czas od 1 kwietnia

Dział	Nazwa działu	Wydatki zwyczajne		Stosunek 0/0
		preliminowano na okres roczny	wydatkowano za 6 miesięcy	
I	Zarząd ogólny	3,863,698 —	1,876,193.88	48,55
II	Majątek komunalny	166,424.—	74,210.31	44,59
III	Przedsiębiorstwa komunalne	231,706.—	—	—
IV	Splata długów	3,508,187.—	1,086 208.02	30,96
V	Drogi i place publiczne	1,459,559 —	1,227 008.60	84,06
Va	Pomiary i plany rozbudowy miasta	239,229.--	126,965.13	53,07
VI	Oświata	3,089,133 —	1,343,652.97	43,49
VII	Kultura i sztuka	559,205.—	294,205.19	52,61
VIII	Zdrowie publiczne	4,103,479 —	1,697 143 63	41,35
IX	Opieka społeczna	2,520,134.—	1,111,770.39	44 11
X	Popieranie rolnictwa	204,433.—	85,722 45	41,93
XI	Popieranie przemysłu i handlu	464,742.—	189,762 63	40,83
XII	Bezpieczeństwo publiczne	1,437 457.—	560,950.87	39,02
XIII	Różne	647,633 —	371,199.66	57,31
		22,495 019.—	10,044,993.73	44,65

UWAGA: a) Sumy budżetowe, wykazane w rubryce dochodów dz. VIII i dz. IX, zostały zmienione na skutek okólnika Nr. 44 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 17. VI. 1936 roku.

W ŁODZI ZA 2 KWARTAŁY 1936/37 ROKU
do 30 września 1936 roku.

Dział	Nazwa działu	Dochody zwyczajne		Stosunek % /o
		preliminowano na okres roczny	wpłynęło za 6 miesięcy	
I	Majątek komunalny	149,065 —	94,941.02	63,69
II	Przedsiębiorstwa komunalne	3,059,769.—	1,506,754.32	49,24
III	Subwencje i dotacje	195,502.—	51,228.43	26,20
IV	Zwroty	2,091,712.—	542,879.45	25,95
V	Opłaty administracyjne	499,257.—	253,761.19	50,82
VI	Opłaty z urzędzeń dobra publicznego	568,592.—	230,122.86	40,47
VII	Dopłaty	—	—	—
VIII	Udział w podatkach państwowych	8,522,616.—	4,159,536.21	48,80
IX	Dodatki do podatków państwowych	6,587,089.—	2,324,044.20	35,28
X	Podatki samoistne	1,340,000.—	639,593.89	47,73
XI	Różne	200,004.—	95,723.35	47,86
		23,213,606.—	9,898,584.92	42,64

b) Sumy wykonania dz. VIII i dz. IX, wykazane w 2 rubryce, nie obejmują wpływów podatkowych za m-c wrzesień 1936 roku z powodu przekazania tych należności przez Izbę Skarbową dopiero w następnym miesiącu.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

za czas od 1 kwietnia do 30 września 1936 roku.

Nazwa rachunku	Bilans otwarcia na dzień 1. IV. 1936 r.		Obroty za czas od 1. IV. do 31. VIII. 1936 r.		Obroty w miesiącu wrześniu 1936 r.		Ogólne obroty od początku roku do końca września 1936 roku	
	Winien	Ma	Winien	Ma	Winien	Ma	Winien	Ma
	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.	zł.
Kasa	—	—	8,954,258.97	8,892,864.93	1,573,583.64	1,583,288.04	10,527,842.61	10,476,152.97
Wydatki budżetowe	—	—	10,319,064.23	64,691.30	3,378,5190.6	727,491.36	13,697,583.29	792,182.66
Dochody budżetowe	—	—	1,969,602.67	12,694,457.18	28,688.15	2,568,678.74	1,998,240.82	15,263,135.92
Zakłady i Szpitale	—	—	759,190.91	136,989.69	212,683.54	27,795.05	971,874.45	164,784.74
Przedsiębiorstwa Komunalne	—	—	1,986,763.58	996,160.67	179,312.01	102,489.09	2,166,075.59	1,098,649.76
Zobowiązania z tyt. wyk. budżetu	—	—	9,804,971.93	17,185,045.75	2,048,842.76	2,349,709.09	11,853,814.69	19,534,754.84
Instytucje kredytowe	—	—	12,308,609.23	12,113,573.56	2,387,531.70	2,563,157.38	14,696,140.93	14,676,730.94
Sumy przechodnie	—	—	15,224,948.01	17,025,352.70	2,823,196.21	2,615,031.46	18,048,144.22	19,640,384.16
Weksle obce	—	—	700.—	—	—	—	700.—	—
Zaliczki	—	—	11,563,330.46	3,473,136.58	367,777.02	462,443.88	11,931,107.48	3,935,580.46
Dłużnicy i wierzyciele	—	—	1,898,797.—	1,830,787.62	—	—	1,898,797.17	1,830,787.62
Akcepty	—	—	81,250.92	91,250.92	—	—	81,250.92	91,250.92
Depozyty walorowe obce	—	—	474,705.48	36,443.78	15,771.98	12,912.50	490,477.46	49,356.28
Deponenci	—	—	36,443.78	474,705.48	12,912.50	15,771.98	49,356.28	490,477.46
Pożyczki krótkoterminowe	—	—	—	460,000.—	—	—	—	460,000.—
Papiery wartościowe własne	—	—	17,065,066.14	693,600.—	—	115,950.—	17,065,066.14	809,550.—
Różne rachunki	—	—	31,654,827.76	47,933,471.08	115,950.—	—	31,770,777.76	47,933,471.08
	—	—	124,102,531.24	124,102,531.24	13,144,718.57	13,144,718.57	137,247,249.81	137,247,249.81

KRONIKA.

I. OGÓLNA.

Wybory do Rady Miejskiej w Łodzi.

W dniu 16 września 1936 roku odbyło się pod przewodnictwem p. O. Wecsilego posiedzenie Głównej Komisji Wyborczej. Z pośród zgłoszonych we wszystkich 10-ciu Okręgach Wyborczych przez 17 Komitetów Wyborczych (patrz Dziennik Zarządu Miejskiego w Łodzi nr 9 z dnia 15 września 1936 r. str. 640) 92 list kandydatów Główna Komisja Wyborcza unieważniła: w Okręgu Wyborczym nr IV — listę nr. 3, zgłoszoną przez P.P.S. Frakcję Rewolucyjną, oraz listę nr 9, zgłoszoną przez Polski Front Bezrobotnych. W Okręgu Wyborczym nr IX listę nr 1 Komitetu Wyborczego Radykalno - Demokratycznego oraz listę nr. 7 Narodowo - Chrześcijańskiego Frontu Pracy i w Okręgu Wyborczym nr. X — listę nr 11 Poale - Sjon Prawicy.

Listy P.P.S. Frakcji Rewolucyjnej, Komitetu Wyborczego Radykalno - Demokratycznego i Narodowo - Chrześcijańskiego Frontu Pracy unieważniono jako fikcyjne, listę Polskiego Frontu Bezrobotnych z powodu zmiany nazwy listy już po zebraniu podpisów wyborców, listę zaś Poale-Sjon Prawicy — z powodu nieusunięcia braków, wskazanych przez Przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej. Ogółem przeto zatwierdzono 87 list kandydatów (polskich 51, żydowskich 19, niemieckich 17). Kandydatów na radnych zgłoszono na wszystkich listach 632, Główna Komisja Wyborcza skreśliła z zatwierdzonych list kandydatów 37 kandydatów, czyli ostatecznie kandydowało 595 osób.

W dniu 19 września rb. ukazało się na mieście obwieszczenie Głównej Komisji Wyborczej o dniu i godzinach głosowania, o lokalach głosowania, o sposobie głosowania i obliczania głosów oraz o zatwierdzonych listach kandydatów.

W czasie od dnia 21 do dnia 26 września 1936 roku odbywały się pod przewodnictwem przewodniczących Okręgowych Komisji Wyborczych konferencje z przewodniczącymi i zastępcami przewodniczących Obwodowych Komisji Wyborczych oraz pod przewodnictwem przewodniczących Obwodowych Komisji Wyborczych zebrania plenarne tychże Komisji. Na zebraniach tych była omawiana technika głosowania oraz obliczania jego wyników. Miejski Referat Wyborczy

w tymże czasie zaopatrzył lokale wszystkich Obwodowych Komisji Wyborczych w niezbędne utensylia oraz urny do głosowania i wyznaczył obsługę z póród woźnych miejskich. W dniu 26 września 1936 roku wszystkie Obwodowe Komisje Wyborcze otrzymały od Okręgowych Komisji Wyborczych spisy wyborców, koperty do głosowania, regulaminy wyborcze, druki wyborcze, oraz materiały piśmienne.

W dniu głosowania, tj. 27 września 1936 roku przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej oraz kierownik Referatu Wyborczego lustrowali działalność Komisji Wyborczych, zaś zastępca przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej i zastępca kierownika Referatu Wyborczego urzędowali w gmachu Zarządu Miejskiego przy Placu Wolności 14, gdzie mieściły się siedziby Głównej Komisji Wyborczej i Referatu Wyborczego. Głosowanie odbywało się w godzinach od 9 do 19-ej w zupełnym porządku; spokój poza jednym wypadkiem nigdzie nie został naruszony. Organa Policji Państwowej pełniły służbę zewnętrzną na ulicach miasta, zaś w lokalach głosowania utrzymywali porządek strażacy oraz woźni.

Obwodowe Komisje Wyborcze obliczały wyniki wyborów w godzinach od 20-ej do 24-ej, Okręgowe Komisje w godzinach od 0 do godz. 9-ej w dniu 28 września 1936 roku, zaś Główna Komisja Wyborcza w dniu 28 września 1936 roku od godz. 9-ej do 13-ej.

Na posiedzeniu, odbytym w dniu 28 września 1936 roku Główna Komisja Wyborcza zatwierdziła wyniki wyborów do Rady Miejskiej w Łodzi.

Zestawienie ważnie oddanych kart na poszczególne listy kandydatów na radnych oraz ilość mandatów uzyskanych przez poszczególne Komitety Wyborcze uwidaczniają poniższe tabele.

Na radnych miasta Łodzi zostali wybrani:

R A D N I i Z A S T Ę P C Y

wybrani z poszczególnych list kandydatów.

Polska Partia Socjalistyczna i Klasowe Związki Zawodowe

R a d n i :

1. Adam Waleczak, lat 49, zam. ul. Srebrzyńska 85
2. Jan Kozłowski, lat 50, zam. ul. Franciszkańska 66
3. Władysław Szczepańczyk, lat 37, zam. ul. Marysińska 44
4. Józef Marciniak, lat 43, zam. ul. Daniłowskiego 5
5. Józef Głazewski, lat 36, zam. ul. Lokatorska 11a
6. Józef Niedzielski, lat 47, zam. ul. Cegielniana 64
7. Edward Krauze, lat. 32, zam. ul. Antoniewska 29
8. Franciszek Wojkowski, lat 64, zam. ul. Rokicińska 97
9. Zygmunt Rak, lat 33, zam. ul. Rokicińska 39

10. Edmund Chodyński, lat 42, zam. ul. Główna 50
11. Władysław Gawron, lat 36, zam. ul. Wacława 14
12. Maria Jaworska, lat 55, zam. ul. Przędzalniana 13
13. Leon Malinowski, lat 33, zam. Al. Unii 16
14. Antoni Fircho, lat 36, zam, ul Suwalska 1
15. Henryk Domeradski, lat 32, zam, ul. Orła 5
16. Edmund Szudrowicz, lat 54, zam ul. Napiórkowskiego 69
17. Zygmunt Miniszewski, lat 32, zam. ul. Karpia 19
18. Emil Zerbe, lat 39, zam. ul. Piotrkowska 290
19. Bronisław Kruczkowski, lat 42, zam. ul. Wólczańska 143
20. Stanisław Goliński, lat 46, zam. ul. Lipowa 58
21. Józef Potkański, lat 38, zam. ul. Andrzeja 52
22. Ludwik Skrzydlewski, lat 43, zam. ul. Daniłowskiego 7
23. Karol Serwatka, lat 37, zam. ul. Nawrot 14
24. Mieczysław Zdziechowski, lat 31, zam. ul. Franciszkańska 29
25. Bolesław Kraszewski, lat 47, zam. ul. Franciszkańska 36
26. Teodor Woźniak, lat 43, zam. ul. Limanowskiego 46
27. Edward Ganzke, lat 35, zam. ul. Kruszwicka 9
28. Edward Mużdżyński, lat 31, zam, ul. Marysińska 26
29. Kazimierz Hartman, lat 36, zam. ul. Nawrot 8
30. Stanisław Lancman, lat 32, zam. ul. P. O. W. 10
31. Rafał Kempner, lat 62, zam. Al. Kościuszki 29
32. Julian Kukulski, lat 53, zam. ul. Piotrkowska 290
33. Maks Sniadowicz, lat 54, ul. Wigury 22
34. Anna Lewinson, lat 32, za. ul. Śródmiejska 31

Z a s t ę p c y r a d n y c h :

1. Jan Lawin, lat 36, zam. ul. Franciszkańska 10
2. Franciszek Rosiak, lat 51, zam. ul. Zielna 29
3. Kazimierz Mater, lat 36, zam. ul. Przejazd 86
4. Władysław Zasada, lat 44, zam. ul. Limanowskiego 91
5. Franciszek Różniata, lat 53, zam. ul. Pomorska 95
6. Jakób Tusk, lat 33, zam. ul. Piotrkowska 83
7. Edward Andrzejak, lat 41, zam. ul. Kilińskiego 156
8. Wilhelm Franc, lat 35, zam. ul. Wólczańska 119
9. Izabela Średnicka, lat 43, zam. ul. Abramowskiego 41
10. Władysław Kędziński, lat 48, zam. ul. Marszałkowska 5
11. Stefan Rogalski, lat 36, zam. ul. Sosnowa 14
12. Zygmunt Rybak, lat 46, zam. ul. Kapliczna 6
13. Henryk Kasprowicz, lat 35, zam. ul. Krucza 28
14. Ludwik Kurzawa, lat 45, zam. ul. Sanocka 7
15. Władysław Dubielas, lat 32, zam. ul. Warszawska 30

16. Kazimierz Sobczak, lat 38, zam. ul. Wólczańska 231
17. Robert Zaręba, lat 56, zam. ul. Srebrzyńska 75
18. Stefan Lenartowski, lat 50, zam. ul. Lipowa 44
19. Benedykt Brzeziński, lat 35, zam. Al. Unii 18
20. Józefa Zajdlowa, lat 37, zam. ul. Włodzimierska 10
21. Zajdel Leonard, lat 46, zam. ul. Barona 4
22. Klinkiewicz Bronisław, lat 45, zam. ul. Staszica 10
23. Bolesław Tambowski, lat 54, zam. ul. Prusa 26
24. Jan Zaworski, lat 35, zam. ul. Wrześnieńska 4
25. Stanisław Benedyczak, lat 36, zam. ul. Przędzalniana 32
26. Wiktor Krawczyk, lat 37, zam. ul. Kazimierza 9
27. Stefania Walter, lat 46, zam. ul. Rokocińska 54
28. Piotr Waškiewicz, lat 43, zam. ul. Marysińska 36
29. Dawid Wajnryb, lat 34, zam. ul. Śródmiejska 31
30. Jan Kociemba, lat 47, zam. ul. Nawrot 1-a
31. Zygmunt Pracki, lat 33, zam. ul. Narutowicza 35
32. Kazimierz Załęcki, lat 50, zam. ul. Zakątna 25
33. Antoni Kubicki, lat 31, ul. Kilińskiego 213
34. Antoni Napieralski, lat 45, zam. ul. Łączna 7

Obóz Narodowy.

R a d n i :

1. Czesław Rostkowski, lat 37, zam. ul. Pierackiego 16
2. Jan Pawlicki, lat 61, zam. ul. Brzezińska 128
3. Bronisław Michalak, lat 36, zam. ul. Brzeska 27
4. Stanisław Zielak, lat 51, zam. ul. Zawiszy 2
5. Feliks Turski, lat 42, zam. ul. Nowo-Południowa 5
6. Antoni Belka, lat 37, zam. ul. Lipowa 10
7. Antoni Czernik, lat 61, zam. ul. Grabowa 16
8. Franciszek Miłoch, lat 40, zam. ul. Nowy Świat 3
9. Eugeniusz Baranowski, lat 32, zam. ul. Pograniczna 44
10. Franciszek Adamiec, lat 57, zam. ul. Radwańska 6
11. Aleksander Knor, lat 63, zam. ul. Emilii 6
12. Wincenty Kożuchowski, lat 52, zam. ul. Brzeska 17
13. Kazimierz Kowalski, lat 34, zam. ul. Śródmiejska 27
14. Jan Szwajdler, lat 40, zam. ul. Kaliska 4
15. Franciszek Bąk, lat 32, zam. ul. Odyńca 5
16. Henryk Szulc, lat 33, zam. ul. Legionów 41
17. Piotr Płóciennik, lat 38, zam. ul. Obywatelska 18
18. Leon Grzegorzak, lat 49, zam. ul. Jarzynowa 12
19. Michał Rakowski, lat 40, zam. ul. Letnia 17
20. Bronisław Kowalski, lat 41, zam. ul. Piotrkowska 3

21. Władysław Matuszewski, lat 46, zam. ul. Włodzimierska 8
22. Bolesław Grochowski, lat 33, zam. ul. Limanowskiego 33
23. Leon Szczepaniak, lat 36, zam. ul. Limanowskiego 53
24. Roman Galar, lat 38, zam. ul. Zgierska 150
25. Franciszek Szwajdler, lat 38, zam. ul. Przejazd 40
26. Aleksander Klikar, lat 40, zam. ul. Zachodnia 64
27. Stanisław Bartzak, lat 59, zam. ul. Nawrot 37

Z a s t ę p c y r a d n y c h :

1. Walenty Królikowski, lat 38, ul. Wawelska 8
2. Józef Dembiński, lat 60, ul. Zawiszy 45
3. Konstanty Pater, lat 47, ul. Lotnicza 26
4. Stefan Dynek, lat 32, ul. Marysińska 66
5. Zofia Skrutkowska, lat 55, ul. Zagajnikowa 44
6. Stanisław Woźniak, lat 44, ul. Pomorska 150
7. Ignacy Banacki, lat 40, ul. Kilińskiego 151
8. Andrzej Janiak, lat 40, ul. Graniczna 23
9. Edmund Bałczewski, lat 31, ul. Ludwiki 28
10. Andrzej Helt, lat 40, ul. Radomska 11
11. Stanisław Mucha, lat 40, ul. Radomska 12
12. Stanisław Bugaj, lat 34, ul. Emilii 42
13. Zygmunt Adameczyk, lat 31, ul. Nowo-Zarzewska 35
14. Władysław Sekuła, lat 47, ul. Odyńca 22
15. Leon Bednarczyk, lat 35, ul. Odyńca 25
16. Michał Dyrda, lat 35, ul. Felsztyńskiego 33
17. Władysław Roszkowski, lat 49, ul. Gdańska 23
18. Stanisław Klimek, lat 39, ul. Przy-Promyka 8
19. Antoni Kuchciak, lat 34, ul. 11 Listopada 178
20. Stefan Dudziński, lat 36, ul. Gdańska 21
21. Tadeusz Hejowski, lat 38, ul. Borowa 6-a
22. Jan Targos, lat 34, ul. Limanowskiego 135
23. Stanisław Ciechański, lat 38, ul. Blacharska 21
24. Józef Nawrocki, lat 34, ul. Hipoteczna 15
25. Stanisław Ratajczyk, lat 36, ul. Przędzalniana 13
26. Helena Oziembłowa, lat 67, ul. Trębacka 16
27. Stefan Placek, lat 48, ul. Wigury 11

Komitet Wyborczy „Bundu“ i Klasowych Związków Zawodowych Żydowskich Robotników (Kultur-Amt i Poale-Sjonistyczna Rada Zw. Zaw.)

R a d n i :

1. Abram Elia Landkof, lat 40, Al. I Maja 5
2. Icek Josef Morgentaler, lat 44, Al. Kościuszki 26

3. Szmul Milman, lat 40, Al. I Maja 50
4. Szlama Nutkiewicz, lat 33, ul. P. O. W. 6
5. Lew Holenderski, lat 55, Al. I Maja 4
6. Chaim Leib Poznański, lat 57, ul. Piotrkowska 92

Z a s t ę p c y r a d n y c h :

1. Szymon Laib Rozenberg, lat 37, ul. Żeromskiego 36
2. Gołda Dreizla Garnfinkiel, lat 35, ul. Daniłowskiego 7
3. Izrael Menachem Zylbersztajn, lat 41, ul. Śródmiejska 26
4. Chaim Eizenberg, lat 39, ul. Wólczańska 21
5. Szmul Binensztok, lat 46, ul. Wolborska 1
6. Abram Leib Kagan, lat 40, ul. Żeromskiego 36

Komitet Wyborczy Zjednoczonego Bloku Sjonistycznego.

R a d n i :

1. Zygmunt Ellenberg, lat 40, ul. Narutowicza 96
2. Zurech Sztrauch, lat 31, ul. Narutowicza 96

Z a s t ę p c y r a d n y c h :

1. Jakób Handzel, lat 37, ul. Sienkiewicza 20
2. Berek Marek, lat 31, ul. Południowa 42

Zjednoczony Żydowski Blok Wyborczy.

R a d n i :

1. Izaak Lewin, lat 30, ul. Narutowicza 47
2. Fiszal Liberman, lat 37, ul. Cegielniana 11
3. Józef Wajeman, lat 43, ul. Sienkiewicza 29

Z a s t ę p c y r a d n y c h :

1. Mendel Balberyszski, lat 42, ul. Magistracka 25
2. Chil Taub, lat 36, ul. 11 Listopada 30
3. Beniamin Russ, lat 49, ul. Pomorska 41-a

W dniu 1 października 1936 roku ukazało się na mieście obwieszczenie Głównej Komisji Wyborczej o wynikach wyborów do Rady Miejskiej.

W dniu 7 października 1936 roku, jako w terminie prekluzyjnym, odbyte w dniu 27 września 1936 roku wybory do Rady Miejskiej zostały oprotestowane. Obóz Narodowy zgłosił protest w Okręgu Wyborczym nr IV, zaś Blok Sjonistyczny w Okręgu Wyborczym nr IX. Główna Komisja Wyborcza rozpatrzyła protesty te na posiedzeniach

ZESTAWIENIE SUMARYCZNE

ważnie oddanych kart na poszczególne listy kandydatów na radnych do Rady Miejskiej w roku 1936

NAZWA LISTY	Nr Okręgu Wyborczego										Ogółem
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Niemiecki Związek Ludowy w Polsce	701	881	1,564	1,867	1,824	1,342	1,370	1,207	—	2,303	13,059
Polska Partia Socjalistyczna i Klasowe Zw. Zaw.	10,827	5,610	8,969	8,498	14,206	5,164	10,051	11,834	8,393	11,403	94,955
Kom. Wyb. Niepodległ. P.P.S. (daw. Fr. Rew.)	53	—	139	—	87	47	101	185	—	81	693
Obóz Narodowy	12,698	4,304	9,139	8,849	9,716	4,303	9,654	10,081	1,849	7,238	77,831
Kom. Wyb. „Bundu“ i Kl. Zw. Zaw. Żyd. Rob. (Kultur-Amt i Poale-Sjonist. Rada Żw. Zaw.)	3,097	1,559	527	235	101	—	1,836	3,798	8,073	4,459	23,685
Stronnictwo Młodoniemców w Polsce „Jung- deutsche Partei für Polen“	281	—	193	178	397	428	383	972	—	379	3,211
Kom. Wyb. „Narod. Chrześc.“ Front Robotniczy	1,162	745	1,432	1,480	1,978	1,231	1,804	792	157	683	11,464
Robotniczy Kom. Wyb. Zw. Zaw. Z. Z. Z.	386	—	407	506	365	120	268	257	—	—	2,309
Zjednoczony Żydowski Blok Wyborczy	279	1,816	—	—	—	—	1,356	—	5,094	6,390	14,935
Kom. Wyb. Zjedn. Bloku Sjon. do Rady M. w Łodzi	—	2,188	—	—	—	—	1,560	—	2,108	4,743	10,599
Stow. Właśc. Nieruch. Chrześc. Przedmieście Łodzi	—	—	250	—	791	409	—	—	—	—	1,450
Widzewski Niezależny Komitet Wyborczy	—	—	760	—	—	—	—	—	—	—	760
Niezależny Komitet Wyborczy Robot. Fizyczn. i Pracowników Umysłowych Dzielnicy Chojny	—	—	—	—	137	—	—	—	—	—	137
Zblokow. Front Żyd. Dzielnicy Górnej i Chojen	—	—	—	—	250	—	—	—	—	—	250
Polski Komitet Wyborczy	—	—	—	—	—	—	165	—	—	—	165
Obywatelski Komitet Gospodarczy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	715	715
Ogółem	29,484	17,103	23,380	21,613	29,852	13,044	28,548	29,126	25,674	38,394	256,218
Ilość wyborców, uprawnionych do głosowania	39,547	23,139	30,571	28,713	40,403	18,072	38,677	37,401	34,177	53,604	344,304
Stosunek % głosujących	74,51	74,30	76,41	76,66	73,88	72,17	73,81	77,87	75,12	71,62	74,41

ILOŚĆ MANDATÓW UZYSKANYCH PRZEZ POSZCZEGÓLNE KOMITETY WYBORCZE

NAZWA LISTY KANDYDATÓW	Nr Okręgu Wyborczego										Ogółem
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Polska Partia Socjalistyczna i Klasowe Związki Zawodowe	4	2	3	3	5	2	4	4	3	4	34
Obóz Narodowy	4	2	3	3	3	2	4	3	—	3	27
Komitet Wyborczy „Bundu“ i Klasowych Związków Zawodowych Żydowskich Robotników (Kultur-Amt i Poale-Sjonistyczna Rada Związków Zawodowych) .	1	—	—	—	—	—	—	1	3	1	6
Komitet Wyborczy Zjednoczonego Bloku Sjonistycznego do Rady Miejskiej . .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Zjednoczony Żydowski Blok Wyborczy	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3
	9	5	6	6	8	4	8	8	7	11	72

w dniach 7 i 10 października 1936 roku i zdecydowała przesłać je Panu Wojewodzie Łódzkiemu do decyzji z wnioskiem o ich uchylenie, jako niczym nie umotywowanych.

Wszelkie akta wyborcze Główna Komisja Wyborcza przekazała Miejskiemu Referatowi Wyborczemu w dniu 10 października 1936 roku. w celu uporządkowania i przekazania Archiwum Miejskiemu.

Budowa największego parku w Polsce.

Budowa największego w Polsce parku w Łodzi na Polesiu Konstantynowskim, Parku im. Marszałka Piłsudskiego, prowadzona jest etapami. Ostatnio zostały ukończone roboty ziemne na przestrzeni około 50 ha, obejmującej teren parku sportowego i część parku wypoczynkowego, poza tym teren ten został prawie całkowicie zadrzewiony.

Na stadionie sportowym zbudowane zostały 3 boiska, w tym jedno reprezentacyjne o bieżni 500 m. b. i 2 ćwiczebne o bieżniach po 400 m. b.

W obrębie parku sportowego posadzono około 20 tysięcy drzew i około 60 tys. krzewów. W roku bieżącym przewidywane jest ukończenie prac na przestrzeni 25 ha.

Zakończenie tego etapu robót jest tylko częścią całości zamierzeń, jeśli się weźmie pod uwagę, że cały Park im. Marszałka Piłsudskiego wynosi 237 ha, w tym teren leśny 114 ha, i teren podleśny 123 ha.

Szczegółowy plan wymienionego parku przewiduje budowę:

a) Parku Sportowego o: 3-boiskowym stadionie, pływalni, 6 kortów tenisowych, 6 placów do gier sportowych oraz trybun przy boisku reprezentacyjnym na 20 tysięcy osób.

b) Parku wypoczynkowego — na terenie około 50 ha, gdzie mieścić się będą stawy (około 3 ha) kąpielisko z plażą, tor saneczkowy dla dzieci, strzelnica małokalibrowa i tereny spacerowe.

c) Parku wystawowego na przestrzeni wraz z tak zwanym „Luna-Parkiem” około 45 ha.

Rezerwatu przyrodniczego 9 ha, e) ogrodu botanicznego — 6 ha, f) ogrodu dendrologicznego — 6 ha, g) ogrodu zoologicznego, h) parku leśnego na przestrzeni około 90 ha.

Ukończenie budowy parku przewiduje się za lat 4 przy otrzymaniu na ten cel kredytów w wysokości około 300 tys. zł. rocznie przy zatrudnieniu około 300 robotników po 175 dni w sezonie.

Pożegnanie wojewody Alfreda Bilyka.

14 września rb. w sali Rady Miejskiej odbyła się uroczystość pożegnania opuszczającego Łódź wojewody tarnopolskiego Alfreda Bilyka. Na uroczystość przybył wojewoda łódzki A. Hauke-Nowak, J. E. ks.

biskup Jasiński, dowódca O. K. IV gen. W. Langner, prezydent m. Łodzi M. Godlewski, przedstawiciele wszystkich organizacyj społecznych, w których wojewoda Biłyk współpracował, przedstawiciele L. O. P. P., której okręgu był prezesem, oraz liczne grono przedstawicieli wszystkich warstw społeczeństwa łódzkiego. Imieniem miasta i jego obywateli żegnał pana wojewodę Biłyka w serdecznych słowach prezydent miasta M. Godlewski. Następnie imieniem społeczeństwa łódzkiego przemówił mec. Pawłowski, imieniem Zarządu Okręgu L. O. P. P., żegnał podkreślając energię i inicjatywę wojewody Biłyka w jego pracy społecznej, dyr. Idźkowski.

W serdecznych słowach żegnając Łódź, w której działał przez lat blisko 20, wojewoda Biłyk wyraził żal z powodu rozstania się z miastem, oraz wskazał, że powołany został do służby dla państwa, w której będzie mógł poświęcić swą pracę i energię dla dobra powierzonej mu w administrację polaci kraju.

Powitanie wojsk garnizonu łódzkiego.

15 września rb. Łódź powitała powracających z dorocznych manewrów żołnierzy. Po trudach polowych wróciły do murów naszego miasta pułki stacjonowane w Łodzi.

Spółeczeństwo łódzkie wraz z młodzieżą entuzjastycznie, gorąco i serdecznie witało maszerujących żołnierzy.

Powitanie było dowodem — jak ściśle duchowo związane jest społeczeństwo z armią, że łączność między wojskiem a Narodem jest ścisła.

Uroczystość powitania odbyła się w dwóch punktach miasta, mianowicie na ul. Rzgowskiej przed torem kolejowym oraz na ul. Piotrkowskiej przed nieruchomością Nr. 104.

Wzdłuż całej ulicy Rzgowskiej, po przez Plac Reymonta i ulicy Piotrkowskiej zebrane były tłumy publiczności. Na jezdni ustawiła się po obu stronach młodzież szkół powszechnych i szkół średnich.

O godz 16-ej na ul. Rzgowskiej przy torze kolejowym w imieniu mieszkańców Łodzi powitał jadącego na czele wojska płk. dypl. Dindorf-Ankowicza, prezydent miasta Mikołaj Godlewski. Przy torze ustawiona była brama triumfalna z napisem „Witajcie nam, żołnierze”. U bramy tej zgrupowane zostały poczty sztandarowe sfederowanych organizacyj b. wojskowych.

Prezydent miasta Mikołaj Godlewski po przywitaniu się z płk. dypl. Dindorf-Ankowiczem wygłosił przemówienie, rozpoczynając słowami „W imieniu mieszkańców Łodzi, witam Cię sławna X Dywizjo”.

Następnie Prezydent miasta scharakteryzował rolę „Dzieci Łodzi”, tak w walkach z nieprzyjaciółmi, jak i w życiu społecznym Łodzi.

Drugi z kolei zabrał głos prezes Federacji Zw. O. O. rej. Oksza-Strzelecki.

W odpowiedzi na powitania przedstawicieli mieszkańców naszego miasta wygłosił przemówienie płk. dypl. Dindorf-Ankowicz, który dziękując za zgotowane przyjęcie powiedział między innymi: „Żołnierz będzie wprawdzie maszerował przez ulice miasta milczący, jednak serce Jego tętnić będzie radością, widząc serdeczne powitanie, które zgotowało Mu społeczeństwo łódzkie”.

Wśród wielkiego entuzjazmu maszerujące oddziały doszły do ulicy Piotrkowskiej. Na specjalnym podium stanęli Dowódca O. K. IV gen. W. Langner, Wojewoda łódzki Al. Hauke-Nowak, Prezydent M. Godlewski, Starosta dr. St. Wrona w otoczeniu wyższych oficerów, przedstawicieli władz państwowych, policyjnych i samorządowych. Obecny był również bawiący chwilowo w Łodzi p. wojewoda tarnopolski Alfred Biłyk.

Rozpoczęła się defilada, którą otwierały organizacje byłych wojskowych ze Związkiem b. Kaniowczyków i Żeligowczyków na czele. Następnie szły oddziały wojskowe prowadzone przez płk. dypl. Dindorf-Ankowicza, — dwa pułki piechoty, kompania radio-telegraficzna i pułk lekkiej artylerii.

Po przejściu przez ulicę Piotrkowską, na Placu Wolności poczty sztandarowe Federacji Zw. O. O. zatrzymały się, a wojsko ul. 11-go Listopada pomaszerowało do koszar.

Walne zebranie Towarzystwa Przeciwzembraczego w Łodzi.

15 września rb. w sali posiedzeń Zarządu Miejskiego w Łodzi odbyło się zebranie Towarzystwa Przeciwzembraczego z następującym porządkiem dziennym:

Odczytanie protokołu z zebrania organizacyjnego, sprawozdanie z działalności tymczasowego Zarządu, zatwierdzenie preliminarza budżetowego, wybory władz Towarzystwa i wolne wnioski.

W zebraniu wzięli udział przedstawiciele rozmaitych instytucji i władz wojewódzkich w osobie radcy Przedpełskiego, wiceprezydent miasta Kozłowski, wicestarosta Denys i zastępca komendanta policji Lewandowski.

Zebranie zagał wiceprezydent miasta Kozłowski, przewodniczył naczelnik Mazurowski. Sprawozdanie z działalności tymczasowego zarządu wygłosił wiceprezydent Kozłowski i naczelnik Wisławski. Sprawozdanie zaakceptowano i przyjęto preliminarz, oraz dokonano

wyboru władz. Do zarządu wybrano: pp. wiceprezydenta Kozłowskiego, płk. A. Vogla, dr. Kwiecińskiego, mgr. Rzepkowicza, Libermana: red. Frieseego, prezesa Raabego, ks. kanonika Nowickiego, pastora Kotulę, dr. Rygiera, prezesa Chądzyńskiego i delegata Zarządu Miejskiego naczelnika T. Wisławskiego.

Do komisji rewizyjnej powołano naczelnika Mazurowskiego w charakterze przewodniczącego, p. Bogusławskiego, ks. prałata Dziobę p. Charego i p. Leonarda Pfeiffera.

Sąd organizacyjny tworzą pp. sędzieja Wawrzyński jako przewodniczący, mgr. Szumacherówna i p. Kubasiewicz.

Ze złożonego sprawozdania wynika, że Zarząd od 13 lutego do 15 września rb. odbył 10 posiedzeń i dokonał następujących czynności, uzyskał zatwierdzenie statutu, zwrócił się do ministerstwa za pośrednictwem władz wojewódzkich o wydanie zarządzenia w sprawie rozciągnięcia na teren Łodzi rozporządzenia o walce przeciwzbrodziej, części tego rozporządzenia, dotyczącej przymusowego umieszczania żebraków w zbiornikach. Uzyskał zgodę władz sądowych, prokuratorskich i starościńskich na współpracę z Towarzystwem, zorganizował prowizoryczne biuro, które zaprowadziło kartotekę, księgowość oraz przygotował materiał propagandowy, odezwy do społeczeństwa i instytucyj. Ustalił w drodze konkursu odznakę Towarzystwa, uzyskał zgodę od Zarządu Miejskiego na przekazanie Towarzystwu prowadzenia miejskich domów noclegowych i zbiorni.

Przystąpiono do zorganizowania zbiorni dla mężczyzn przy ul. Brzeźnej, wyjednano od Zarządu Miejskiego pożyczkę na prace organizacyjne.

Zebranie upoważniło zarząd do ustalenia terminu „Tygodnia Przeciwzbrodziej”.

Wieniec na sarkofagu ś. p. biskupa W. Tymienieckiego.

P. Wojewoda Łódzki Hauke-Nowak przez swego sekretarza p. Cichowicza oraz Prezydent miasta M. Godlewski w towarzystwie sekretarza Sałacińskiego dnia 17 września rb. złożyli wieniec na sarkofagu ś. p. biskupa Tymienieckiego w Katedrze św. Stanisława Kostki, w obecności J. E. ks. biskupa sufragana dr. K. Tomczaka oraz duchowieństwa.

Na liliowej szarfie przy wiencu od p. Wojewody widnieje napis: „Pasterzowi Diecezji Łódzkiej — Wojewoda Łódzki”, na białej szarfie wienca od p. Prezydenta — „Pasterzowi Diecezji Łódzkiej — Prezydent Łodzi”.

Wznowienie akcji niesienia pomocy najbiedniejszym.

Dnia 29 września rb. odbyło się pierwsze posiedzenie prezydium Komitetu Pomocy Najbiedniejszym. Przewodniczył Prezydent miasta Mikołaj Godlewski. Porządek dzienny obejmował sprawozdanie z działalności dotychczasowej, ustalenie terminu ogólnego zebrania, ustalenie programu dalszej działalności oraz wolne wnioski.

Obecni byli na zebraniu pp. starosta grodzki dr. Wrona, senator Heiman-Jarecki, wiceprezydent miasta Kozłowski, płk. Vogel i naczelnik Wisławski.

W wyniku obrad postanowiono kontynuować akcję pomocy, utrzymać dotychczasową formę organizacyjną, a więc nieść pomoc za pośrednictwem komitetów dzielnicowych, zbierać ofiary przez poszczególne dzielnice na listy po domach. Zdecydowano przedstawić ogólnemu zebraniu szczegółowo opracowany plan działania oraz sprawozdanie z dotychczasowej działalności.

Należy wspomnieć, że dotychczasowa działalność Komitetu Obywatelskiego Niesienia Pomocy Najbiedniejszym przedstawia się w świetle zestawień cyfrowych w sposób następujący.

Wpływy Komitetu wyniosły zł. 124,324.—. Pracownicy miejscy wpłacili — 5,217 zł. Za pośrednictwem prasy wpłynęło 2,324 zł. Za pośrednictwem starostwa grodzkiego 7,136 zł. Jednorazowa zbiórka przyniosła 31,306 zł. Na akcję zapomogową wydano 74,422 zł., akcja pomocy świątecznej pochłonęła 13,600 zł. Specjalne świadczenia dla dzieci, a więc półkolonie i dokarmianie — 18,500 zł.

Na zebraniu postanowiono zwrócić się do organizacji społecznych z prośbą o wydelegowanie swych członków do współpracy z Komitetem. Obok zbiórki zwykłej zdecydowano organizować również zbiórki doraźne, utrzymywać kuchnie oraz wydawać paczki z żywnością.

Poświęcenie Oddziału P. K. O. w Łodzi.

1. X. rb. Łódź obchodziła uroczystość poświęcenia pełnego oddziału P. K. O. w gmachu b. Banku Handlowego przy Al. Kościuszki. W pięknie udekorowanej sali przybyłych witali przedstawiciele PKO z wiceprezesem tej instytucji p. Kazimierzem Strzegockim na czele.

Na uroczystość przybyli p. Wojewoda A. Hauke-Nowak, dowódca O. K. IV gen. W. Langner, prezydent miasta M. Godlewski, starostowie: łódzki grodzki dr. Wrona, powiatowy p. Makowski, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej gen. dr. Maciszewski, prezes Izby Rzemieśniczej p. Kopczyński, komendanci policji: wojewódzkiej inspektor Torwiński i m. Łodzi insp. Niedzielski, przedstawiciele sfer finansowych z dyrektorem oddziału Banku Polskiego p. B. Reicherm na

ezele, prezesowie i dyrektorzy związków i organizacji przemysłowych oraz kupieckich m. Łodzi, przedstawiciele prasy z prezesem S. D. Ł. red. Cz. Gumkowskim.

Poświęcenia gmachu dokonał J. E. ks. Biskup W. Jasiński, wygłaszając utrzymane w serdecznym tonie okolicznościowe przemówienie.

Z kolei powitali otwarcie nowej placówki prezydent m. Łodzi M. Godlewski i prezes Izby Handlowo-Przemysłowej w Łodzi generał dr. Maciszewski.

Dłuższe przemówienie wygłosił wiceprezes PKO p. Kazimierz Strzeżocki, który podał do wiadomości zebranych szereg szczegółów z historii powstania pełnego oddziału w Łodzi.

W zakończeniu uroczystości nastąpiło zwiedzanie biur PKO, jej nowoczesnych technicznych urządzeń.

Wycieczka pracowników miejskich w Łodzi do Lwowa.

W dniu 2 października rb. wieczorem udała się do Lwowa specjalnym pociągiem wycieczka pracowników Zarządu Miejskiego i ich rodzin w liczbie 217 osób. Na miejsce wycieczka przybyła w piątek rano, gdzie na dworcu powitał ją przedstawiciel Zarządu Miejskiego we Lwowie p. kpt. Wilhelm Todt, Kierownik Refetatu propagandy i turystyki.

Tam też zostały uczestnikom przydzielone kwatery oraz rozdany szczegółowy program zwiedzania Lwowa.

Po zakwaterowaniu się, uczestnicy pod przewodnictwem specjalnych przewodników udali się na Wysoki Zamek i Kopiec Unii Lubelskiej, a następnie zwiedzili kościół Karmelitów, Dominikanów, cerkiew Wołoską, Muzeum Stauropigialne, katedrę ormiańską oraz budynki historyczne, Basztę Prochową, Arsenał i Zbrojownię.

Tegoż dnia o godz. 13-ej delegacja pracowników miejskich, złożona z pp. dyrektora M. Kalinowskiego, naczelnika J. Waltratusa, inż. J. Brzozowskiego, kierownika Wł. Gralińskiego i kierownika Z. Leśniczaka, złożyła w ratuszu wizytę Prezydentowi Miasta p. doc. dr. Stanisławowi Ostrowskiemu, Naczelnikowi Wydziału Prezydyjnego Zarządu Miejskiego we Lwowie p. Kucharskiemu oraz Prezesowi Związku Pracowników Samorządowych we Lwowie p. mgr. M. Pawlukowi.

W godzinach popołudniowych udano się na zwiedzenie Panoramy Racławickiej i Parku im. Kilińskiego, wieczorem zaś do Teatru Rozmaitości.

Dnia następnego (sobota 3 października 1936 roku) zwiedzano kościół Bernardynów, katedrę łacińską, Muzeum Króla Jana III,

Muzeum Dzieduszyckich oraz Cmentarz Łyczakowski. Na cmentarzu obrońców Lwowa został złożony od ogółu pracowników Zarządu Miejskiego w Łodzi wieniec. Okolicznościowe przemówienie na cmentarzu wygłosił p. Dyrektor M. Kalinowski, a zebrani 1-minutowym milczeniem uczcili pamięć bohaterskich orląt.

W dniu tym w godzinach popołudniowych pp. Dyrektor Kalinowski i Naczelnik Waltratus udali się do p. Prof. Twardowskiego, jubilata tegorocznej nagrody naukowej m. Łodzi, w celu wręczenia mu w imieniu Zarządu Miejskiego w Łodzi dyplomu tejże nagrody. Prof. Twardowski w serdecznych słowach podziękował za zaszczytne wyróżnienie, nadmieniając, iż ceną mu jest ta nagroda, gdyż pochodzi od miasta pracy.

Wieczorem nastąpiło zwiedzenie gmachu Teatru Wielkiego oraz wystawy „Panorama plastyczna dawnego Lwowa“, gdzie objaśnień udzielał twórca jej Prof. Witwicki.

Część uczestników wycieczki wieczór ten spędziła w Teatrze Wielkim.

Ostatni dzień pobytu we Lwowie (niedziela 4 października 1936 roku) poświęcony był wycieczce do Żółkwi oraz zwiedzaniu pozostałych zabytków Lwowa.

Wyjazd nastąpił tegoż dnia wieczorem. Na dworcu żegnał wycieczkę w imieniu Zarządu Miejskiego we Lwowie — p. Wilhelm Todt.

Podkreślić należy nadzwyczaj przychylny i serdeczny stosunek Zarządu Miejskiego we Lwowie do wycieczki.

Uczestnicy korzystali z najrozmaitszych ulg i udogodnień na tramwajach, w teatrach, muzeach, hotelach i restauracjach.

To też p. Prezydent m. Łodzi Godlewski wystosował do p. Prezydenta m. Lwowa Ostrowskiego pismo z podziękowaniem za tak gościnne przyjęcie wycieczki.

Dyrektor Kalinowski zaś ze swej strony przesłał odpowiednie podziękowanie za pośrednictwem trzech pism lwowskich Referatowi propagandy i turystyki Zarządu Miejskiego we Lwowie w osobie p. kpt. W. Todta.

Poświęcenie kamienia węgielnego pod zakład dla dzieci ociemniałych.

3 października rb. na ulicy Przyszkołe odbyło się poświęcenie kamienia węgielnego pod pierwszy w Województwie Łódzkim zakład dla dzieci ociemniałych wznoszony staraniem Łódzkiej Rodziny Radiowej.

W uroczystości tej wzięli udział J. E. ks. biskup Wł. Jasiński, wojewoda Hauke-Nowak, gen. Langner, prezydent miasta Godlewski, przedstawiciele Polskiego Radia.

Poświęcenia dokonał J. E. ks. Biskup poczym wygłosił okolicznościowe przemówienie. Następnie przemówienia wygłosili płk. Haberling, prezes Łódzkiej Rodziny Radiowej, oraz prezydent miasta Godlewski i inni.

Wszyscy mówcy podkreślali znaczenie powstania wznoszonego zakładu i zasługi poniesione przy budowie Łódzkiej Rodziny Radiowej przy wybitnym zrozumieniu i ofiarności społeczeństwa Łódzkiego.

Po przemówieniach odbyło się wmurowanie pamiątkowych cegiełek, którego między innymi dokonali: wojewoda Hauke-Nowak, gen. Langner i prezydent miasta Godlewski.

Poświęcenie kaplicy w Domu Sierot Żołnierskich.

Dnia 10. X. rb. w Domu Sierot po Poległych Żołnierzach (Marysińska 100) odbyła się uroczystość poświęcenia kaplicy.

Aktu poświęcenia dokonał J. E. ks. Biskup Wł. Jasiński, który wygłosił okolicznościowe przemówienie.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele sfer wojskowych płk. Dindorf - Ankowicz z małżonką, która jest prezesem T-wa Opieki nad Sierotami po Żołnierzach W. P., Prezydent miasta Mikołaj Godlewski oraz płk. Bartak i płk. Haberling.

Kurator Ambroziewicz w Łodzi.

W czasie od dnia 10 do 13 października rb. bawił w Łodzi kurator Okręgu Szkolnego Warszawskiego p. Ambroziewicz, który zapoznał się z działalnością szeregu organizacji oświatowych, społecznych, wychowawczych, zwiedzał świetlice dla młodzieży itp.

Do najdonioślejszych kontaktów z przedstawicielami tutejszych sfer oświatowych zaliczyć należy bezpośrednie zetknięcie się p. kuratora Ambroziewicza z nauczycielstwem, które witało swego kierownika w sali Gimnazjum Miejskiego przy ul. Sienkiewicza 34.

Prócz sfer nauczycielskich reprezentowanych przez dyrektorów szkół średnich i przedstawicieli rad pedagogicznych oraz kierowników szkół powszechnych, na uroczystość powitania przybyli również przedstawiciele Zarządu Miejskiego w osobach Prezydenta M. Godlewskiego, wiceprezydenta A. Pączka i naczelnika J. Waltratusa.

Pierwszy przemówił, witając p. Kuratora, prezes Związku Nauczycielstwa Polskiego p. Wasilewski. Następnie w imieniu miasta przemawiał Prezydent Mikołaj Godlewski, który zaznaczył, że Łódź pierwsza wprowadziła przymus powszechnego nauczania rozumiejąc doniosłość nauki dla przyszłości Narodu. Następnie Prezydent miasta Godlewski podkreślił, że Zarząd Miejski mimo wysiłków nie jest w stanie

z powodu braku funduszków podołać obowiązkowi dostarczenia potrzebnej ilości gmachów i pomieszczeń szkolnych. To też Łódź ma nadzieję, stwierdził Prezydent Miasta, że obecny pobyt p. Kuratora będzie miał wpływ na uzyskanie na budownictwo szkolne koniecznych kredytów.

Po przemówieniu Prezydenta miasta Godlewskiego zabierali głos przedstawiciele sfer nauczycielskich.

Po tych przemówieniach zabrał głos p. kurator Ambroziewicz, który podziękował sferom nauczycielstwa za umożliwienie szczegółowego zapoznania się z warunkami pracy na terenie Łodzi i zapewnił, że dołoży wszelkich starań, by rzucające się w oczy bolączki zostały usunięte, zaś konieczne potrzeby jaknajszybciej uwzględniane.

Ku upamiętnieniu przymusu szkolnego.

Towarzystwo Przyjaciół Łodzi zwróciło się do Zarządu Miejskiego z propozycją wzniesienia pomnika, ku upamiętnieniu wprowadzenia w roku 1919 obowiązku przymusowego nauczania.

Łódź była pierwszym miastem, w którym powzięto tę uchwałę i pierwsza obowiązek powszechnego nauczania wprowadziła.

Sprawa realizacji budowy pomnika była również poruszana przez Komitet Obchodu Tygodnia Szkoły Powszechnej, przy czym Komitet uznał inicjatywę Towarzystwa Przyjaciół Łodzi za doniosłą i sprawa budowy tego pomnika weszła na właściwe tory.

Prowadzone są już prace przygotowawcze, opracowywany jest projekt budowy pomnika, który stanąć ma na wiosnę roku 1937 w parku kolejowym od strony ulicy Piramowicza na głównym klombie.

Otwarcie wystawy spółdzielczości.

Dnia 11. X. rb. w Parku im. Staszica otwarta została pierwsza w Łodzi wystawa spółdzielczości.

Na uroczystość otwarcia przybyli przedstawiciele władz państwowych z wicewojewodą Wendorffem na czele, przedstawiciele samorządu z prezydentem miasta Mikołajem Godlewskim na czele, reprezentanci władz centralnych spółdzielczych: dyr. dyr. Jasiński, Bugajski, Dębowski i inni.

Po dokonaniu poświęcenia przez J. E. ks. biskupa Jasińskiego przecięcia wstęgi dokonał wicewojewoda Wendorff, po czym przedstawiciele władz państwowych, wojska, samorządu, udali się na zwiedzenie pawilonu, w którym zobrazowane są w formie modeli fabryk i zakładów produkcji towarów, wykresy, fotografie, mapy.

Wystawa podzielona jest na dział statystyczny, obrazujący w praktycznych wykresach, obrazach ruchomych i świetlnych urządzeniach rozwój spółdzielczości związków oraz dział produkcji spółdzielczej ze sklepem wzorowym produktów Społem, wydawnictw i prasy Związku Społem, Ligi Kooperatystek, dział Banku Społem, kół młodzieży spółdzielczej i uczniowskiej i innych spółdzielni z okręgu łódzkiego.

Zarząd Miejski w Łodzi roztoczył opiekę nad utalentowanym śpiewakiem.

Do Zarządu Miejskiego w Łodzi wpłynęło podanie mieszkańca miasta Łodzi Alfreda Wdowczaka (Mazowiecka 63), w którym wymieniony zwraca się z prośbą o przyznanie mu stypendium na kształcenie swego głosu.

Zarząd Miejski za pośrednictwem Wydziału Oświaty i Kultury zainteresował się prośbą Alfreda Wdowczaka i po zbadaniu dokładnym sprawy wystąpił z wnioskiem do Prezydium Magistratu o uwzględnienie prośby.

W związku z tym Zarząd Miejski przyznał Wdowczakowi (Wdowczyńskiemu) jednorazową zapomogę na kształcenie się w Warszawskim Konserwatorium Muzycznym w kwocie zł. 600, płatną w ratach miesięcznych po zł. 100, poczynając od dnia 1 października 1936 r.

Alfred Wdowczak (Wdowczyński) syn wdowy, robotnicy Widzewskiej Manufaktury, wychowanek publicznej szkoły powszechnej Nr. 12, z zawodu kowal, obdarzony jest pięknym głosem barytonowym, co stwierdzają zaświadczenia wydane przez Konserwatorium H. Kijeńskiej, p. Comte-Wilgocką i p. Angelo Ferrari z Mediolanu.

Alfred Wdowczak nie posiada środków materialnych na kształcenie wyjątkowych warunków głosowych i uzupełnienie braków w wykształceniu ogólnym.

Wskutek biedy Alfred Wdowczak przymierając głodem nie mógł racjonalnie i intensywnie kontynuować rozpoczętej pod kierunkiem p. Comte-Wilgockiej nauki.

Obecnie dzięki zapomnodze Zarządu Miejskiego syn robotnicy łódzkiej będzie mógł dalej szkolić swój głos.

II. Z ŻYCIA SAMORZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI.

Postanowienia Tymczasowego Prezydenta Miasta. We wrześniu 1936 roku Tymczasowy Prezydent Miasta powziął ogółem 68 postanowień, przy czym w zastępstwie Rady Miejskiej 12, a w zastępstwie Magistratu 56 postanowień.

Dla powzięcia postanowień zgłosił Wydział Prezydyalny 7, Wydział Podatkowy 13, Wydział Oświaty i Kultury 2, Wydział Opieki Społecznej 1, Wydział Zdrowia Publicznego 6, Wydział Techniczny 16, Wydział Plantacyj 2, Wydział Gospodarczy 12,

Wydział Przedsiębiorstw Miejskich 4, Kanalizacja i Wodociągi 5 wniosków.

1 postanowienie dotyczy spraw personalnych, 12 — spraw gospodarczych, 4 — spraw finansowych, 3 — inwestycji, 8 — przetargów, 12½ — spraw podatkowych, 2 — subwencji, 1 — spraw gruntowych, 3 — opłat wszelkiego rodzaju, 7 — spraw budowlanych, 3 — statutów, 6 spraw organizacyjnych, 6 — spraw różnych.

Z ważniejszych postanowień powziętych przez Tymczasowego Prezydenta Miasta, należy wymienić;

1. Zatwierdzenie statutów organizacyjnych szpitali miejskich;
2. zmiana statutu o poborze na rzecz Gminy m. Łodzi podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk;
3. zmiana statutu o podatku hotelowym na rzecz Gminy m. Łodzi;
4. ustalenie na rok 1937 wysokości podatku komunalnego do:
 - a) państwowego podatku od energii elektrycznej,
 - b) państwowego podatku przemysłowego,
 - c) państwowego podatku gruntowego,
 - d) opłat od wyrobu spirytusu i napojów alkoholowych oraz od sprzedaży tychże,
 - e) państwowego podatku od nieruchomości,
 - f) procentowych opłat stemplowych należnych od aktów notarialnych, sporządzanych na obszarze m. Łodzi;
5. urządzenie popularnych koncertów dla członków związków pracowniczych, słuchaczy miejskich kursów dla dorosłych oraz dla młodzieży szkół powszechnych i dokształcających zawodowych;
6. przekazanie z dniem 1 października 1936 roku Taniej Jatki przy Rzeźni Miejskiej w Łodzi pod zarząd i administrację Wydziału Zdrowia Publicznego;
7. przyznanie subwencji z funduszków miejskich Wojewódzkiemu Związkowi Młodej Wsi w Łodzi na zorga-

nizowanie dożynek wojewódzkich pod hasłem „Wieś miastu“;

8. wzięcie udziału przez Gminę Miejską Łódź, w kosztach funkcjonowania Okręgowej Targowiskowej Komisji Nadzorczej w Łodzi, powołanej do życia zarządzeniem Wojewody Łódzkiego;
9. przyznanie bonifikaty płatnikom podatku od sztyldów, znaków i napisów reklamowych, którzy zmuszeni są do usunięcia swych sztyldów wzgl. innych urządzeń reklamowych w ciągu roku podatkowego na skutek zarządzenia Inspekcji Budowlanej Wydziału Technicznego;
10. podwyższenie kredytów na budowę kolonii letniej w Łysej Górze na Wileńszczyźnie ze zł. 20.000 do zł. 32.000.—;
11. wzięcie udziału przez Prezydenta M. Godlewskiego w Łódzkiej Radzie Wojewódzkiej w charakterze członka - przedstawiciela miasta wydzielonego Łodzi.

Posiedzenie Komitetu Rozbudowy Miasta.

W dniu 2 października rb. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta Miasta p. M. Godlewskiego posiedzenie Komitetu Rozbudowy Miasta. Na posiedzeniu tym uchwalono 2 wnioski pożyczkowe ze specjalnego funduszu po za kontyngentem na rok bieżący dla Towarzystwa Osiedli Robotniczych, na wykończenie 45 mieszkań w domach t. zw. szeregowych na Marysinie III w wysokości zł. 228.000.— i na budowę szeregowych domów o 210 mieszkaniach na Stokach w wysokości zł. 596.000.—.

Następnie przyjęto do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie z działalności Komitetu Rozbudowy Miasta za rok bieżący. Ze sprawozdania tego wynika, że po rozdzieleniu na rok bieżący przydzielonego kontyngentu kredytów budowlanych pozostało nieuwzględnionych podań na sumę zł. 929.150.— z powodu braku odpowiednich funduszków. Podania te odłożono do załatwienia w przyszłym roku.

Obniżenie specjalnego podatku od dochodów pracowników samorządowych.

P. Prezydent miasta M. Godlewski przyjął na specjalnej konferencji przedstawicieli Związku Pracowników Samorządowych, którym oznajmił, że otrzymał pismo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, upoważniające do obniżenia podatku dochodowego specjalnego o 5 proc. dla pracowników pobierających pobory do 220 zł. i o 3 proc. dla pracowników pobierających pobory do 300 zł.

Jednocześnie p. prezydent Godlewski oświadczył, że zgodnie z zarządzeniem M. S. W. prześle do Urzędu Wojewódzkiego odpowiedni wniosek, dotyczący przywrócenia awansów urzędniczych w samorządzie łódzkim.

Oświadczenie p. prezydenta Godlewskie-

go załatwia ostatecznie postulaty pracowników.

Przed budową chłodni w Łodzi. W Zarządzie Miejskim odbyła się konferencja z naczelnikami zainteresowanych wydziałów, z przedstawicielami Izby Przem.-Handlowej i Izby Rolniczej. Konferencja, której przewodniczył Prezydent miasta Mikołaj Godlewski, poświęcona została omówieniu budowy i eksploatacji chłodni dla użytku ogólnego. Wyloniła się koncepcja by eksploatację chłodni objęły trzy samorządy: Gmina Miejska, Izba Przemysłowo-Handlowa i Izba Rolnicza. Uzgodniono miejsce budowy chłodni na terenach Polesia Widzewskiego oraz rozpatrzono kwestię dojazdu do terenów tych i bocznic kolejowej. Wybrano teren, położony pośrodku Polesia Widzewskiego w okolicy ul. Ruskiej.

Dnia 19 października 1936 roku
zmarł, przeżywszy lat 47

KAZIMIERZ ŁUKOMSKI

Tymczasowy Wiceprezydent Miasta
Łodzi.

Cześć Jego pamięci!

Zarząd Miejski w Łodzi.

NEKROLOGI

W dniu 15 września 1936 roku zmarł, przeżywszy lat 52

B. P.

Dr. Roman Stupel

pracownik Wydziału Zdrowia Publicznego.

Cześć Jego pamięci!

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI

W dniu 3 października 1936 roku zmarła, przeżywszy lat 67

ś.†p.

Marianna Koziorowska

pracownica Wydziału Oświaty i Kultury.

Cześć Jej pamięci!

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI

RUCH SŁUŻBOWY PRACOWNIKÓW ETA- TOWYCH ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

ZA MIESIĄC WRZESIEŃ 1936 ROKU

A. ZWOLNIENIA:

urzędnicy:

1. **Wiśniewski Władysław**, kierownik Taboru Miejskiego Wydziału Gospodarczego z dniem 1 września 1936 roku.
2. **Barcz Jan**, sekretarz Wydziału Opieki Społecznej z dniem 14. IX. 1936 roku

B. MIANOWANIA:*urzędnicy:*

1. **Zieliński Zygmunt**, mierniczy Oddziału Pomiarów Wydziału Technicznego awansowany z dniem 1 września 1936 roku do III st. sł.
2. **Haro Feliks**, sekretarz Wydziału Wojskowego awansowany z dniem 1 września 1936 roku do V st. sł.
3. **Glazer Zygmunt**, kierownik Miejskich Warsztatów Mechanicznych Wydziału Technicznego awansowany z dniem 1 września 1936 r. do II st. sł.
4. **Krupecki Czesław**, kierownik Oddziału Ogólnego Wydziału Podatkowego awansowany z dniem 1.IX. 1936 roku do II st. sł.
5. **Hilcher Jan**, referent Wydziału Prezydialnego, awansowany do III st. sł.
6. **Dębczyński Lucjan**, sekretarz Wydziału Technicznego, mianowany z dniem 1.IX. 1936 roku na stanowisko mł. referenta z równoczesnym awansowaniem do IV st. sł.

C. PRZENIESIENIA:*urzędnicy:*

1. **Dura Marian**, dyrektor Miejskich Seminariorów Nauczycielskich, przeniesiony z dniem 1.IX. 1936 roku na stanowisko głównego kierownika szkolnictwa wieczornego z dotychczasowym uposażeniem.
2. **Niedzielski Bronisław**, kontroler Wydziału Opieki Społecznej, przeniesiony z dniem 21.IX. 1936 roku na równorzędne stanowisko do Urzędu Przemysłowego I Instancji z dotychczasowym uposażeniem.

D. PRZENIESIENIA W STAN SPOCZYNKU:*urzędnicy:*

1. **Żłobicka Małgorzata**, nauczycielka Seminariorów Nauczycielskich z dniem 1.IX. 1936 roku.

OKÓLNIK NR. 21.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW
i PRZEDSIĘBIORSTW MIEJSKICH.

PRZEDMIOT:

SPRAWOZDANIE ZA LATA 1933—1936

Ostatnie drukowane sprawozdanie z działalności Zarządu Miejskiego ukazało się w roku 1933 i obejmowało jako okres sprawozdawczy lata 1928 — 1932. Wskutek braku sprawozdań za lata następne wytworzyła się luka w materiale sprawozdawczym, obrazującym rozwój działalności samorządu łódzkiego. Aby tę lukę wypełnić, Zarząd Miejski przystępuje obecnie do opracowania i wydania „Sprawozdania z działalności Zarządu Miejskiego w Łodzi za lata 1933 — 1936.

W związku z powyższym polecam, aby wszystkie Wydziały, Urzędy i Przedsiębiorstwa Miejskie opracowały sprawozdania ze swej działalności w latach 1933, 1934, 1935 i 1936 (do ostatniej chwili i aby przesyłały je w 2-ch egzemplarzach do Wydziału Prezydialnego nie później, niż do dnia 15 października rb.

W sprawozdaniach winna być wyczerpująco przedstawiona działalność poszczególnych agend w okresie sprawozdawczym, przy czym konieczne jest, aby materiał cyfrowy, ilustrujący tę działalność, był możliwie pełny i bezwzględnie dokładny.

Dla nadania sprawozdaniom możliwie jednolitego charakteru podaję schemat ich ujęcia: 1. Ogólna charakterystyka (krótki zarys rozwoju, idee przewodnie i zadania danej agendy, jej znaczenie społeczne, gospodarcze lub administracyjne) — 2. Zmiany organizacyjne i personalne (nowe podstawy prawne, reorganizacje ze szczególnym podkreśleniem postępu organizacyjnego, stan personelu, zmiany w kierownictwie) — 3. Działalność (według lat i działów pracy z uwypukleniem tych przejawów działalności, które wydatnie pomnożyły dorobek komunalny miasta) — 4. Inicjatywa i twórcze promieniowanie w skali lokalnej lub ogólnopolskiej (wydawnictwa, udział w zjazdach i kongresach, referaty, tezy, projekty zmian obowiązujących przepisów prawnych, wzorowanie się innych miast na organizacji pracy w Łodzi itp.) — 5. Program prac na najbliższe lata.

PP. Naczelników Wydziałów (Urzędów) i Dyrektorów Przedsiębiorstw Miejskich proszę o dopilnowanie, by sprawozdania były w sposób należyty opracowane i w wyznaczonym terminie nadesłane do Wydziału Prezydialnego, który przedłoży mi je do wglądu.

Łódź, dnia 8 września 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) M. Godlewski

(MIKOŁAJ GODLEWSKI)

P R Z E P I S Y

obowiązujące inżynierów i techników Zarządu Miejskiego w Łodzi przy ubieganiu się o zezwolenie na wykonywanie praktyki prywatnej oraz na wypadek uzyskania takiego zezwolenia. (Zatwierdzone uchwałą Prezydium Magistratu Nr 694 z dnia 5 października 1929 roku na podstawie art. 16 „Pragmatyki służbowej dla pracowników Zarządu m. Łodzi“, częściowo zmienione decyzją Komisarza Rządowego z dnia 11 marca 1935 roku oraz decyzją Tymczasowego Prezydenta miasta z dnia 5 października 1936 roku).

§ 1.

Prezydent Miasta może udzielić zezwolenia pracownikowi Zarządu Miejskiego na praktykę prywatną pod następującymi warunkami:

- a) że przed zaciągnięciem zobowiązania względem osób trzecich w każdym poszczególnym wypadku pracownik uzyska uprzednio zezwolenie Prezydenta Miasta względnie osoby lub osób, do tego przez Prezydenta desygnowanych;
- b) że praktyka prywatna nie będzie kolidowała za stanowiskiem urzędowym pracownika;
- c) że praktyka prywatna nie będzie wykonywana z uszczerbkiem dla służby miejskiej;
- d) że praktyka prywatna nie będzie uwłaczała godności pracownika miejskiego;
- e) że praktyka prywatna będzie wykonywana według kompetencji i uprawnień danego pracownika;
- f) że praktyka prywatna nie będzie dotyczyła sporządzania i kreślenia wszelkiego rodzaju projektów i planów, zatwierdzanych lub opiniowanych przez Zarząd Miejski w Łodzi, jak również kierowania wszelkiego rodzaju robotami budowlanymi w obrębie miasta Łodzi; wyjątek stanowi sporządzanie planów i projektowanie obiektów o charakterze użyteczności publicznej, przy czym inżynierowie Inspekcji Budowlanej nie mogą w tych wypadkach podejmować się kierownictwa robót budowlanych w swojej dzielnicy.

§ 2.

Pracownik, ubiegający się o zezwolenie na wykonywanie praktyki prywatnej winien złożyć do Wydziału podanie, wypełniając formularz, znajdujący się w Wv-dziale, zawierający następujące dane:

- a) imię i nazwisko osoby wzgl. nazwa firmy, dla której ma być wykonana praca; adres osoby lub instytucji, w stosunku do której ma być przyjęte zobowiązanie, wyszczególnienie rodzaju zlecenia; termin, w którym zlecenie ma być wykonane; oraz miejsce wykonywania tegoż;
- b) deklarację pracownika o znajomości niniejszych przepisów i o poddaniu się im.

§ 3.

W razie niedojścia do skutku umowy z osobą trzecią zezwolenie winno być zwrócone do Wydziału najpóźniej 7-go dnia od daty uzyskania zezwolenia.

O zawarciu umowy, jak również o wykonaniu zobowiązania, Wydział winien być niezwłocznie zawiadomiony przez danego pracownika.

§ 4.

Zabrania się pracownikom Zarządu Miejskiego:

- a) spełniania prywatnych zleceń w godzinach służbowych;
- b) wydawania decyzji lub opinii służbowych w sprawach, w wyniku których pracownik jest osobiście zainteresowany w jakimkolwiek bądź charakterze;

W takich wypadkach pracownik winien natychmiastowo zameldować swemu zwierzchnikowi, iż się wyłącza od zdecydowania lub zaopiniowania danej sprawy z powodu osobistego interesowania, zwierzchnik zaś powinien powierzyć daną sprawę innemu pracownikowi, albo sam powziąć odpowiednie zarządzenie.

- c) spełniania prywatnych zleceń za pośrednictwem podstawionych przez siebie osób trzecich i zawierania z tymi osobami tajnych lub jawnych spółek i umów, zmierzających do obejścia niniejszych przepisów;

- d) przyjmowania na siebie zleceń, nie nadających się do wykonania lub zrealizowania, w myśl życzeń zleceńodawców, a ze względu na przeszkody natury prawnej lub technicznej, zwłaszcza przez wzgląd na istniejące przepisy prawno-administracyjne;
- e) przyjmowania jakichkolwiek zleceń od pośredników pokątnych, a nie wprost od osób zainteresowanych;
- f) udzielania bez zgody Prezydium Miasta porad lub też brania udziału w konsultacjach, dotyczących spraw, które podlegają lub mogą w następstwie podlegać zadecydowaniu lub zaopiniowaniu przez danego pracownika służbowo;
- g) podpisywania cudzych prac swoim imieniem i nazwiskiem bez wymienienia kto był autorem projektu.

§ 5.

Zarząd Miejski nie ponosi żadnej odpowiedzialności za prace, wykonywane przez pracowników miejskich dla osób trzecich.

§ 6.

Przepisy niniejsze obowiązują wszystkich pracowników Zarządu Miejskiego i muszą być przestrzegane pod odpowiedzialnością dyscyplinarną.

Jednocześnie tracą moc przepisy odnośnie tej kwestii, ogłoszone w Dzienniku Zarządu Miejskiego Nr. 8 z dnia 16 sierpnia 1935 roku, jak również „Przepisy, obowiązujące mierniczych przysięgłych Zarządu Miejskiego w Łodzi przy wykonywaniu przez nich praktyki prywatnej“, ogłoszone w Dzienniku Zarządu Miejskiego Nr 12 z dnia 15 grudnia 1935 roku.

OBWIESZCZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi podaje do publicznej wiadomości statut o podatku hotelowym na rzecz Gminy Miejskiej Łódź, zatwierdzony reskryptem Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego L. SF. I. 4/9/36 z dnia 22 sierpnia 1936 roku, wprowadzony postanowieniem Tymczasowego Prezydenta Miasta Łodzi Nr. 183/R z dnia 18 czerwca 1936 roku, z uwzględnieniem zaleconych przez Urząd Wojewódzki Łódzki poprawek, przyjętych Postanowieniem Nr. 264/R z dnia 10 września 1936 roku.

S T A T U T

o podatku hotelowym na rzecz Gminy Miejskiej Łódź.

Na podstawie art. 7 p. 4 (b) ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 62, poz. 454) pobiera się na rzecz Gminy Miejskiej Łódź podatek hotelowy według zasad następujących:

§ 1.

Przedmiotem opodatkowania są lokale lub ich części w znajdujących się na terenie m. Łodzi hotelach, pensjonatach, pokojach umeblowanych, gospodach, zajazdach itp. przedsiębiorstwach o charakterze hotelowym.

§ 2.

Podatek obciąża osoby zajmujące lokale lub ich części, podlegające podatkowi według paragrafu poprzedzającego.

§ 3.

1. Od podatku wolne są lokale lub ich części, zajęte przez:
- a) posłów i senatorów Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej;
 - b) wojskowych, funkcjonariuszów państwowych i komunalnych, — o ile osoby te delegowane zostały do m. Łodzi lub okolic w celach służbowych;
 - c) akredytowanych przy Rządzie Rzeczypospolitej przedstawicieli państw obcych oraz inne osoby, którym przysługuje zwolnienie od danin publicznych na podstawie prawa międzynarodowego lub na zasadzie specjalnych umów międzypaństwowych;
 - d) młodzież uczęszczająca do szkół w Łodzi;
 - e) właściciele danych przedsiębiorstw o charakterze hotelowym lub członków najbliższej rodziny (krewnych wstępnych i zstępnych), znajdujących się na ich wyłącznym utrzymaniu;
 - f) personel danych przedsiębiorstw o charakterze hotelowym.

2. Zarządowi Miejskiemu w poszczególnych wypadkach, zasługujących na specjalne uwzględnienie, przysługuje ponadto prawo stosowania ulg i zwolnień od podatku.

3. Osoby, którym przysługuje zwolnienie od podatku, prócz posłów, senatorów i wojskowych, obowiązane są w ciągu 2 dni od chwili zajęcia lokalu, pod rygorem utraty przysługującego im prawa, przedstawić osobiście lub za pośrednictwem oddającego lokal w najem, Wydziałowi Podatkowemu Zarządu Miejskiego dowody, uzasadniające ich prawo.

§ 4.

1. Podatek wynosi 10% sumy należności za wynajem lokalu wraz z meblami, pościelą, oświetleniem, opałem i innymi dodatkowymi świadczeniami, objętymi ogólną ceną wynajmu według obowiązującego i zgłoszonego w Wydziale Podatkowym Zarządu Miejskiego cennika.

Opłat za usługi, pobieranych w stosunku procentowym do ceny najmu, opłaty za kąpiel w łazience ogólnej, opłat za korzystanie

z telefonu głównego, opłat za rozmowy telefoniczne międzymiastowe oraz opłat za inne dodatkowe świadczenia, nie w kalkulowanych w ogólną cenę wynajmu lokalu, — nie dolicza się do podstawy wymiaru podatku.

2. W razie wynajęcia pokoju (lokalu) poniżej ceny, określonej w cenniku, przez przedsiębiorstwo hotelowe, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, umożliwiające należytą kontrolę rzeczywistych wpływów, podatek pobiera się od rzeczywistej ceny najmu pokoju (lokalu). W przedsiębiorstwach, nie prowadzących takich ksiąg lub w których stwierdzone zostały uchybienia bądź też nadużycia w księgowaniu podatku, podatek ten pobiera się wyłącznie w stosunku do cen cennikowych.

3. Obowiązek podatkowy rozpoczyna się z chwilą zajęcia przez gościa lokalu lub jego części, kończy się zaś z chwilą opuszczenia lokalu.

§ 5.

1. Za wpływ podatku odpowiada oddający lokal w najem (właściciel lub dzierżawca przedsiębiorstwa o charakterze hotelowym), na którym ciąży obowiązek zainkasowania podatku przy opłaceniu rachunku przez gościa.

2. Odpowiedzialność za wpływ podatku rozciąga się również na te wypadki, gdy oddający lokal w najem, pobierając swą należność nie zainkasował podatku hotelowego, lub też, nie otrzymując od gościa należności zarówno z tytułu wynajmu, jak też i z tytułu podatku, zaniedbał zawiadomić Zarząd Miejski o tym fakcie w terminie najpóźniej dziesięciodniowym po opuszczeniu lokalu przez gościa.

3. Wszelkie wiadomości o osobie, obowiązanej do zapłaty podatku, niezbędne przy poszukiwaniu należności, oddający lokal w najem winien komunikować Zarządowi Miejskiemu.

§ 6.

1. Osoby, odpowiedzialne za pobór podatku, winny wnosić zainkasowane i należne Zarządowi Miejskiemu sumy do Kasy Miejskiej dwa razy każdego miesiąca: do dnia 5 za drugą połowę ubiegłego miesiąca i do dnia 20 za pierwszą połowę bieżącego miesiąca, przedkładając równocześnie w Wydziale Podatkowym Zarządu Miejskiego według ustalonych wzorów specjalne wykazy lokali, zajętych w okresie sprawozdawczym.

2. Wypadki niepobrania podatku winny być w wykazie usprawiedliwione (np. podanie Nr. Nr. legitymacyj poselskich, senatorskich, wojskowych, wskazanie Nr. Nr. zaświadczeń Wydziału Podatkowego, stwierdzających zwolnienie od podatku itp.).

§ 7.

Oddający lokale w najem, obowiązani są wywiesić na widocznym miejscu w każdym odnajmowanym lokalu lub jego części cenę najmu, zaopatrzoną przez Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego klauzulą zgodności z obowiązującym cennikiem.

§ 8.

Za wykonywanie czynności, związanych z wymiarem i poborem podatku, oddający lokale w najem zatrzymują 3% (trzy procent) kwot zainkasowanych tytułem podatku,

§ 9.

Celem kontroli poboru podatku przysługuje Zarządowi Miejskiemu prawo żądania przedstawienia sobie ksiąg rachunkowych, meldunkowych, odpisów rachunków oraz wszelkich innych dowodów, jak również prawo delegowania urzędników dla zebrania danych na miejscu i wglądu do ksiąg i dowodów.

§ 10.

1. Wymiar niezainkasowanego podatku hotelowego, gdy nie ma zastosowania przepis § 6 p. 2 niniejszego statutu, uskutecznia Zarząd Miejski, powiadamiając o tem osobę, obowiązana do zapłaty podatku, przez doręczenie nakazu płatniczego.

2. Wymierzony podatek płatny jest w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazu.

§ 11.

1. Od orzeczeń w przedmiocie wymiaru podatku przysługuje płatnikom prawo wniesienia odwołania w terminie i trybie, przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (D. U. R. P. z 1936 r. Nr. 62, poz. 454).

2. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia podatku we właściwym terminie.

§ 12.

1. Nieuiszczony we właściwym terminie podatek ściągnięty zostanie w drodze przymusowej z doliczeniem odsetek za zwłokę zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 1935 roku (Dz. U. R. P. Nr. 8 z 1936 roku poz. 88) oraz kosztów egzekucyjnych według postanowień ustawy z dnia 31 lipca 1924 roku (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), zmienionej częściowo rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401), przy czym winni niewpłacenia zainkasowanego podatku zostaną pociągnięci do odpowiedzialności sądowej z art. 262 K. K.

2. W wypadkach, przewidzianych w § 10 niniejszego statutu, odsetki za zwłokę liczone będą, poczynając od dnia następnego po opuszczeniu lokalu przez gościa.

3. W czasie obowiązywania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 roku o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580), zmienionego częściowo rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 2 stycznia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 24) oraz z dnia 28 stycznia 1934 roku (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 78) — koszty egzekucyjne pobierane będą według przepisów tego rozporządzenia.

4. Każda kwota, wpłacona po terminie płatności dobrowolnie bądź w drodze przymusowej, zarachowana zostanie w części na podatek, w części zaś na odsetki, przypadające od kwoty, zarachowanej na podatek.

§ 13.

Wykroczenia przeciwko przepisom niniejszego Statutu podlegają karze do wysokości zł. 345,90, o ile nie będą mieć zastosowania przepisy art. 62—66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 roku Nr. 62, poz. 454).

§ 14.

Statut niniejszy wchodzi w życie po zatwierdzeniu go przez władze nadzorcze z dniem ogłoszenia w „Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim” oraz podlega ponadto ogłoszeniu w „Dzienniku Zarządu Miejskiego w Łodzi”. Równocześnie traci moc obowiązującą statut o podatku na rzecz m. Łodzi za wynajem mieszkań w hotelach, pensjonatach, pokojach umeblowanych, noclegowych i gospodach dla przyjezdnych uchwalony przez Radę Miejską w dniu 3 kwietnia 1924 roku z wszystkimi następnymi uzupełnieniami i zmianami.

Łódź, dnia 19 września 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) *M. Godlewski*

(MIKOŁAJ GODLEWSKI)

OBWIESZCZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że Tymczasowy Prezydent miasta Łodzi postanowieniem Nr. 266/R z dnia 10 września 1936 r., działając w zastępstwie Rady Miejskiej na podstawie ust. 1 art. 8 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 62, poz. 454) oraz art. 42/2 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 46, poz. 339) postanowił pobrać w roku 1937 na rzecz Gminy Miejskiej Łódź **dodatek komunalny do państwowego**

podatku przemysłowego w wysokości 30%, pobieranej na rzecz Skarbu Państwa ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych przedsiębiorstw i zajęć, wykonywanych na obszarze m. Łodzi.

Dodatek ten pobierany będzie łącznie z podatkiem państwowym.

Łódź, dnia 24 września 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) *M. Godlewski*

(MIKOŁAJ GODLEWSKI)

OBWIESZCZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że Tymczasowy Prezydent miasta Łodzi postanowieniem Nr. 265/R z dnia 10 września 1936 r., działając w zastępstwie Rady Miejskiej, na podstawie art. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1931 r. o państwowym podatku od energii elektrycznej (Dz. U. R. P. Nr. 76 z 1936 r., poz. 720) postanowił pobrać w roku 1937 na rzecz Gminy Miejskiej Łódź, **dodatek komunalny do państwowego podatku od energii elektrycznej w wysokości 25% tegoż podatku.**

Dodatek pobierany będzie przez sprzedawców energii elektrycznej łącznie z podatkiem państwowym.

Łódź, dnia 24 września 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) *M. Godlewski*

(MIKOŁAJ GODLEWSKI)

OGŁOSZENIE.

Na podstawie art. 151 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. Nr. 14 z 1936 r., poz. 134) Zarząd Miejski wzywa niżej wymienionych do zgłoszenia się w biurze Wydziału Podatkowego przy ul. Zawadzkiej 1 (II piętro, pok. 12), celem odbioru pism, nadesłanych przez urzędy skarbowe:

a) 2 Urząd Skarbowy w Łodzi — nakazy płatnicze na państwowy podatek przemysłowy od obrotu za 1935 r.:

Nr. ks. b.

4401 Zalcman Zelman, Podrzeczna 12
 4382 Lipszyc Berek, Ogrodowa 9
 4251 Klainberg Gitla, Zawadzka 25
 967 Goldband Moszek, Nowomiejska 4
 3588 Winter Sara, Zgierska 8
 4291 Hercberg Chaim, Nowomiejska 24
 810 Frenkiel Abram Abe, Nowomiejska 20
 4329 Frydman Abram, Podrzeczna 8
 643 Eliasz Jachwet, Ogrodowa 4
 976 Goldberg Emanuel, Nowomiejska 6
 4308 Rotkopf Calel, Ogrodowa 3
 4300 Müller Jetta, Kilińskiego 86
 4275 Samelson Icek Szapsio, Pomorska 33

Nr. ks. b.

4301 Nachtygal Icek Jankiel, Pomorska 6
 2620 Rajngewirc Kasryel Lajb, Stary Rynek 6
 4336 Ocrasso Maria, 11 Listopada 37a
 4298 Manel Abram, Zawadzka 25
 805 Frenkiel Abram Jakób, Zawadzka 97
 1717 Kowalska Gołda, 11 Listopada 80
 824 Frenkiel Stefania, 11 Listopada 13
 2716 Rotsztajn Fajga, Zawadzka 17
 4311 Rubin Szymcio Aron, 11 Listopada 5
 234 Bielecki Ignacy, Zawadzka 23
 695 Fajnzylber Luzer, Żeromskiego 7
 4274 Mataszka Ludwik, Srebrzyńska 34

Nr. ks. b.

64	Aleksander Rojza, Zawadzka 25
829	Frenkiel Wolf, Ogrodowa 9
4397	Ratner Chaim vel Julian, Ogrodowa 9
4393	Faktor Jakób, 11 Listopada 6
4378	Cwajgart Izrael Ojzer, Al. I Maja 51
514	Czapnik Izrael, 11 Listopada 24
1034	Goldsztajn Mendel, Śródmiejska 49
3733	Zelman Hersz, 11 Listopada 23

Nr. ks. b.

1254	Hendeles Chaim, Śródmiejska 49
1850	Lancman Moszek, 11 Listopada 84
3364	„Universal“ Lajb Izaak i Bronia Gabyriel, Śródmiejska 31
4246	Brykman Chana, Nowomiejska 10
4240	Zilbermasser Itta Jetti, 11 Listopada 78
2806	Rozenkranc Szprina, Franciszkańska 15

b) 5 Urząd Skarbowy w Łodzi – orzeczenia karne:

Nr	82	rej	karn.	35	Jurek Józef, Wrześnieńska 52
„	257	„	„	35.	Sypuła Aleksander, Jęczmienna 27
„	10	„	„	34.	Gosławski Ignacy, Wróbla 22
„	258a	„	„	35.	Cymerman Stefan, Lutomińska 13
„	28/29	„	„	36.	Saper Faiga, Drewnowska 21
„	219	„	„	35	Erlidman Chaim, Wrześnieńska 4
„	189	„	„	35.	Zandberg Ruchla, Limanowskiego 8
„	234	„	„	35.	Bławat Idel, Zgierska 34
„	81	„	„	35.	Marchewka Hersz, Zgierska 28
„	171	„	„	35.	Dzierżbińska Eufemia, Zgierska 27
„	16	„	„	35.	Frydman Genia, Drewnowska 42
„	80	„	„	35	Chojnacki Wolf Lajzer, Nowomiejska 17
„	259	„	„	35.	Baczyński Henryk, Limanowskiego 46
„	4	„	„	34.	Balderman Ozrael Lajb, Zgierska 30a
„	193	„	„	35	Przytycka Gitla, Limanowskiego 12
„	179/35	„	„		Dąbrowski Abram, Borysza 11
„	191	„	„	36.	Zabno Chaja, Limanowskiego 17

Po upływie czterech tygodni od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim doręczenie uważa się za skuteczne.

Łódź, dnia 17 września 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) *M. Godlewski*

(MIKOŁAJ GODLEWSKI)

OGŁOSZENIE.

Na podstawie art. 151 Ordynacji Podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 14, poz. 134) Zarząd Miejski wzywa niżej wymienionych do zgłoszenia się w biurze Wydziału Podatkowego przy ul. Zawadzkiej 1 (front, II piętro, pok. 12) celem odbioru pism, nadesłanych przez Urzędy Skarbowe:

6 Urząd Skarbowy w Łodzi:**a) nakazy płatnicze na państwowy podatek przemysłowy od obrotu za lata 1934 i 1935:**

Nr. rej. b.

35	Andrzejczak Marian, Pomorska 86, Kroświeńska 12
----	--

Nr. rej. b.

145	Broner Szulim, Kamienna 10 Piotrkowska 317
-----	---

Nr rej. b.		Nr. rej. b.	
149	Brymas Edward, Ciasna 21	943	Lachowski Michał, Felsztyńskiego 33
152	Brzezińska Józefa, Kaliska 19 Pl. Reymonta	980	Lange Elza, Sanocka 17
2375	Brzeziński Wacław, Srebrzyńska 101 Radwańska 46	957	L'ber Wolf, Radwańska 62
196	Chłodzińska Irena, Kątna 56	968	Leman Stefan, Sokola 19
197	Chłopicka Elza, Piotrkowska 231	1041	Lukomska Janina, Zamenhoffa 10
214	Cieślewicz Zygmunt, N. Sady 43	1048	Maciejewska Wacława, Pabianicka 23
242	Cymer Hersz, Krośnięńska 20	1160	Matuszkiewicz Edmund, Piotrkow. 247
236	Czerwińska Zofia, Piotrkowska 231	1078	Mieczynska Helena, Rzgowska 47
266	Dietrych Stefan, Łączna 7	1156	Mroczkowska Stanisława, Skorupki 3
2374	Dutkiewicz Marceli, Unicka 1	1197	Nowak Mindla, Rzgowska 89
341	Ebel Oswald, Sanocka 7	1262	Pawelczyk Zenon, Radwańska 2
984	Dertner Roman, Bednarska 14	1294	Piński Marian, Sanocka 31
469	Goldberg Zelig, Wólczańska 258	1305	Pióro Stefan, Sanocka 12
441	Goldberg Zelig, Wólczańska 258	1331	Półczyńska Gitla, Rzgowska 13
475	Goldman Frida, r. Leonarda	1474	Raźniewska Józefa, r. Leonarda
471	Goldman Rajzla, r. Leonarda	1402	Rezler Reinhold, Radwańska 4a
481	Goldwasser Noech, Piotrkowska 257	1458	Różanowski Stanisław, Krakusa 13
530	Frinfarb Salomon, Pl. Reymonta	1598	Rudnicka Aniela, Rzgowska 59
516	Grzelak Franciszek, Pabianicka 27	2390	Rudnik Chaja, Rzgowska 1
463	Gutmanowa Aniela, Unicka 1	1471	Rzeźnicka Janina, Pabianicka 23
549	Hamer Zajwel, Radwańska 6	1503	Sadiński Marian, Rzgowska 33
579	Hochman Cypria, Rzgowska 5	1509	Serafinowicz Maria, Kątna 56
601	Kinderman Jakób, Kątna 5	1523	Silberstein Sura, r. Leonarda
678	Jonsik Helena, Piotrkowska 277	1636	Smentek Władysław, Kątna 56
740	Kerner Józef, Radwańska 36	1543	Smus Cecylia, Sanocka 23
942	Kluzner vel. Branstedter Ruchla, Kątna 5	1647	Szajbler Maria, Granitowa 14
375	Kołodziej Lucyna, Wójtowska 15	1681	Snycerz Krazla, r. Leonarda
798	Konieczny Bolesław, Piotrkowska 317	1565	Steinborn Jan, Rzgowska 27
800	Kopeć Otylia, Kątna 62	1731	Szyller Zofia, Felsztyńskiego 7
832	Kowalska Michalina, Pabianicka 23	1774	Tarnowski Stefan, Rzgowska 37
844	Kramarski Marcin, Piotrkowska 317	1877	Warnik Leopold, Sanocka 17
		1969	Wert Franciszek, Łączna 5
		1949	Wróblewski Zygmunt, Rzgowska 47
		2049	Zysholc Rachela, Rzgowska 3

b) orzeczenia Karne:

Nr. rej. k.		Nr. rej. k.	
II-118	Bogdanowicz Józefa, Dolna 36 R. Leonarda	II-55	Nowomiast Tauba, R. Leonarda N. Zarzevska 31

Nr. rej. k.
II-222 Pióro Stefan, Sanocka 12

c) zawiadomienie:

Nr. rej. II-274 Goldberg Zelig, Wólczańska 258

8 Urząd Skarbowy w Łodzi — nakazy płatnicze na państwowy podatek przemysłowy od obrotu za 1935 rok:

Nr. r. wym.		Nr. r. wym.	
1430	Białogród Ira, Ogrodowa 9	1349	Jakubowicz Zelig, Południowa 36
1436	Halpert Regina, Pomorska 38	1286	Abersztajn Abram, Kilińskiego 23
1412	Tennenbaum Manes, Południowa 48	1227	Bermic Abram, Południowa 30

Nr. r. wym.

- 1238 Bornsztajn Majer, Pomorska 93
 1370 Rozenbaum Józef, Południowa 31
 1220 Klajman Chaim Szymon, Pomorska 28
 1216 Mentkik Pinchus, Północna 31
 1272 Pecher Hersz, Kilińskiego 10
 1271 Rojter Chaim Josek, Północna 7
 1266 Rezenfeld Małka Chana, Nowomiejska 7
 1251 Ruwin Chaim, Piłsudskiego 17
 1273 Rybsztajn Perec, Piłsudskiego 27
 44 Mącznik Małka, Kilińskiego 19
 758 Luksenburg Ryweu Pinkus, Południowa 34
 537 Bacharier Noech, Pomorska 49
 542 Borasztajn Mindla, Piłsudskiego 16
 1258 Rurman Berek Josek, Południowa 86
 1202 Goldberg Chaim Elias, Piłsudskiego 18
 1285 Bocian Icek Mordka, Dolna 14
 1289 Piotrkowska Lajb, Południowa 68
 1321 Blady Icek Josek, Południowa 68
 1394 Rozenblum Icek Aron, Piotrkowska 101
 1409 Głowiński Elia Wolf, Południowa 28
 978 Rezenber Józef, Nowomiejska 3
 1423 Kalksztajn Bajnisz, Północna 12
 1386 Bączkowscy Natalia i Stef., Ludwiki 39
 536 Borzykowska Małka, Południowa 12
 894 Wajnbaum Szymon, Pomorska 4
 1104 Rozensztroch Lajb, Kilińskiego 18
 1392 Lichtensztajn Jakób, Południowa 10
 1345 Świątarski Szaja, Pomorska 43

Nr. r. wym.

- 1286 Solarz Saul, Południowa 24
 1318 Domanowicz Guta, Pomorska 33
 922 Frenkiel Aron Majer Północna 19
 1382 Flajschakier Chaim, Piłsudskiego 12
 653 Grosman Szmul, Pomorska 5
 86 Majerowicz Szyfra, Kilińskiego 20
 628 Miotłka Moszek, Piłsudskiego 37
 1062 Rotsztajn Fiszel, Południowa 32
 1383 Kibel Alta Ruchla, Piłsudskiego 12
 1212 Strykowska Szajndla, Nowomiejska 5
 1172 Neumark Szulim, Piłsudskiego 25
 1426 Lewenson Anna, Pomorska 89
 614 Opatowski Chil, Solna 5
 1289 Hampel Zelman, Pomorska 69
 1213 Flum Abram, Północna 5
 1099 Kucheik Jakób, Piłsudskiego 9
 1135 Malec Jan, Antoniewska 13
 1292 Ofman Majlech, Kilińskiego 28
 932 Ostrowiecka Sala, Piłsudskiego 31
 176 Akierman Rafael, Południowa 32
 869 Librach Chawa, Piotrkowska 19
 1237 Alter Szymon, Piotrkowska 6
 1393 Zaromb Izrael, Kilińskiego 21
 1388 Kowalska Róża, Legionów 48
 375 Goldberg Naftali, Kilińskiego 20
 495 Kozubski Jan, Pomorska 119
 545 Stęporek Eugenia, Pograniczna 49
 1340 Blogier Chana, Północna 29
 1281 Przygoda Mordka Elias, Piotrk. 36
 1262 Wegwajzer Rajzla, Południowa 48
 1261 Tenenbaum Mozes, 11 Listopada 43

II Urząd Skarbowy w Łodzi:**a) nakazy płatnicze na państwowy podatek przemysłowy od obrotu za lata 1934 i 1935**

Nr. rej. b.

- 1129 Łopatkiewicz Stefan, Piotrkowska 158
 1165 Sznajder Chawa Golda, Główna 61
 958 Barenbaum Pola, Targowa 37
 1162 Stiller Arnold, Dowborczyków 13
 1106 Herman Aniela, Piotrkowska 136

Nr. rej. b.

- 1060 Szeps Samuel, Kilińskiego 130
 1456 Malatyński J. i Pomeranczenblum L. Piotrkowska 16
 1442 Cwajg Juda, Dowborczyków 28
 1115 Kadler Fryderyk, Żelazna 11

b) zawiadomienia:

Nr. rej. odw. II.

- 100/33 B. i D B-cia Frenkiel, Kilińskiego 95
 102/33 Frydman Mojżesz, Piotrkowska 106
 632/30 Agiński i Liberman, Nowa 30
 206/33 „Ekonom” E. i Sz. Wygner, Kilińskiego 112
 282/33 Filipowski A., Piotrkowska 150
 80/33 Antkowski Stanisław, Piotrkowska 150

Nr. rej. odw. II.

- 398/33 Szyffer Feliks, Sienkiewicza 75 77
 413/33 E. J. Cadkowicz i J. B. Kon, Piotrkowska 136
 693/31 Sokołow Jerzy, Piotrkowska 104
 336/33 Sztiller Ch. i N. Wierzchowski, Kilińskiego 112
 1/30 „Orso” sp. z o. o., Nawrot 92

Nr. rej. odw. II.

- 643/29 „Orso“ sp. z o. o., Nawrot 92
 172/2/ok Magera Gustaw, Główna 53
 166/2/ok Frydman Szymon, Piotrkowska 101
 163/2/ok Jende Wilhelmina, Nawrot 19
 292/34 B-cia Rubin, Piotrkowska 104
 204/34 Herszberg Abram, Nawrot 14
 408/33 Tiegerówna Franciszka, Sienkiewicza 67
 172/2/ok Górniakowski Maksym., Rokicińska 27
 318/33 Prywin Tadeusz, Sienkiewicza 75/77
 207/34 Kitłówna Józefa, Nawrot 54
 273/33 Szczeciński Feliks, Kilińskiego 125

c) zawiadomienia o ryczałcie:

Nr. rej.

- 913/36/37 Studziński Feliks, Rokicińska 9/11
 252/36/37 Gutler Ryszard, Kilińskiego 144

d) orzeczenia karne:

Nr. rej. kar.

- 249/35 Berger Abram, Kilińskiego 116
 61/36 Jonas Kazimierz, Kijowska 2
 23/36 Klenicka Bronisława, Nawrot 41
 54/36 Gliszczyńska Helena, Kilińskiego 94
 327/53 Fromer Frajda, Targowa 55

Nr. rej. odw. II.

- 422/32 Fryszman A., Piotrkowska 112
 5/29 Ewang. Spółdz. Kredyt., Piotrkowska 104
 6/29 „Zeliwo“ sp. z o. o. Wysoka 38
 208/34 Przybył Józef, Dobra 8
 44/33 Gliksman Rywka, Rokicińska 18
 118/33 Kiruch Adolf i Wenske Oskar, Targowa 57
 404/33 Sibiński Zygmunt, Nawrot 11
 650/31 Doński Stanisław, Nawrot 8
 Moers Maks, Sienkiewicza 53
 275/28 Moers Maks, Sienkiewicza 53
 22/35 Bursztyn Symcha, Dowborczyków 39
 235/34 Mikołajczyk Ludwik, Rokicińska 21

Nr. rej.

- 729/36/37 Orbach M.A., Przędzalniana 36
 II 0/3/35 Bednarek Andrzej, Przejazd 65

Nr. rej. kar.

- 83/36 Ludwiczak Jan, Kilińskiego 124
 52/36 Ferszt Aron, W. Rynek 13
 45/36 Rozen Dora, Kilińskiego 127
 71/36 Jakubowicz Nachman, Rokicińska 9/11

Po upływie czterech tygodni od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim doręczenia uważa się za skuteczne.

Łódź, dnia 6 października 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) *M. Godlewski*

(MIKOŁAJ GODLEWSKI)

OGŁOSZENIE.

„W. Ejtingon i S-ka“ — Włókiennicza Sp. Akc. (Łódź, ul. Sienkiewicza Nr. 82/84) zagubiła potwierdzenie zgłoszenia dla Fabryki Trykotaży Nr. 23569/28, rej. 3768, wydane przez Urząd Przemysłowy I Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Hersz Majer Broder, zam. w Łodzi przy ul. Gdańskiej Nr 17, zagubił akta ślubne, wydane przez Urząd Stanu Cywilnego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Stanisław Frydrysiak, zam. w Antoniewie — Sikawie, Gmina Nowosolna, zagubił zaświadczenie o zgłoszeniu się do spisu poborowych, wydane przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Pinkus Rotszajn, zam. w Łodzi przy ul. Żydowskiej Nr 29, zagubił potwierdzenie zgłoszenia i kartę rzemieślniczą, wydaną przez Urząd Przemysłowy I Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Moszek Ostrowicz, zam. w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej Nr 88, zagubił kartę rejestracyjną 1916 rocznika, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Izrael Sztrauch, zam. na Starym Rynku Nr 13, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Leonida Stoińska, zam. w Łodzi przy ul. Kopernika Nr. 20, zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Szaja Wajsman, zam. w Łodzi na Zielonym Rynku Nr. 9, zagubił książeczkę oszczędnościową Nr 137313, wydaną w 1936 r. przez Komunalną Kasę Oszczędności m. Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Wincenty Wąsiewicz, zam. w Łodzi przy ul. Rzgowskiej Nr. 91, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Józef Józwiak, zam. w Łodzi przy ul. Profesorskiej Nr. 16, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Moszek Nowak, zam. w Łodzi przy ul. Limanowskiego Nr 28, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Aron Benenson, zam. w Łodzi przy ul. Południowej Nr 23, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi i dowód osobisty, wydany przez Wydział Ewidencji Ludności m. Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Hercka - Dawid Rotenstein, zam. w Łodzi przy ul. Zachodniej Nr. 42, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Szulim Derek, zam. w Łodzi przy ul. Kilińskiego Nr. 77, zagubił potwierdzenie zgłoszenia na prowadzenie składu ambołażu przy ul. Wodnej Nr. 40, wydane przez Urząd Przemysłowy I Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Golda Fiszlewicz, zam. w Łodzi przy ul. Zachodniej Nr. 42, zagubiła kartę rzemieślniczą, wydaną przez Urząd Przemysłowy I Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Beniamin Krumholz, zam. w Łodzi przy ul. Kilińskiego Nr 67, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Hersz Torończyk, zam. w Łodzi przy ul. Pomorskiej Nr 61, zagubił kartę rzemieślniczą i potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Wolf Dawidowicz, zam. w Łodzi przy ul. Żeromskiego Nr. 23, zagubił kartę rzemieślniczą, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Nusen Hersz Wajnland, zam. w Łodzi przy ul. Zawiszy Nr. 30, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi

OGŁOSZENIE.

Mojżesz Jakubowicz, zam. w Łodzi przy ul. Cegielnianej Nr 72, zagubił potwierdzenie zgłoszenia Nr 14641 dz. 3801/34, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Abe Awaszalom zam. w Łodzi przy ul. Kilińskiego 122, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.